

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığı uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 7-də Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klairin başlığı etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığının uğurla inkişaf etdiyini bildirdi, hazırda ölkəmlə Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlığa dair yeni saziş üzrə

danışıqların aparıldığı vurğulandı və bu sazişin gələcək əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafı üçün əlverişli imkan yaradacağı qeyd olundu.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar prosesi ətrafında, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında turizm, nəqliyyat, təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

7 hektar ərazi, 8 min kvadratmetr ticarət sahəsi, 335 nəfər işçi...

Azərbaycanın ən böyük hipermarket şəbəkəsi olan "Bravo"da satılan ərzaq məhsullarının 90 faizindən çoxu yerli istehsalıdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva noyabrın 7-də "Bravo" marketlər şəbəkəsinin metronun "Koroğlu" stansiyasının yaxınlığında yerləşən yeni hipermarketinin açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hipermarketdə yaradılan şərait barədə dövlət başçısına və birinci

xanıma məlumat verildi. "Bravo" Azərbaycanın ən böyük hipermarket şəbəkəsi hesab olunur.

Bildirildi ki, inşasına ötən ilin mayında başlanılan bu ticarət obyektinin ümumi sahəsi 7 hektardan, ticarət sahəsi isə 8 min kvadratmetrdən artıqdır. Hipermarketin qapalı və açıq avtomatlaşdırılmış sahəsi 11 min kvadratmetrdən çoxdur.

Ardı 2-ci səh.

İlham Əliyevin Qarabağ siyasətinə Qarabağdan tam dəstək

Prezidentlik fəaliyyətinin bütün dövründə cəbhə bölgəsinin sakinlərinə hər zaman xüsusi diqqət və isti münasibət göstərən İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın noyabrın 5-də Ağdam rayonuna növbəti səfəri bir neçə məqamla əlaqədar oldu.

Bu səfərlə Qarabağa yeni nəfəs gətirən İlham Əliyev böyük qayğıda inamı daha da möhkəmləndirdi. Ağdamlılar isə dövlət başçısına möhtəşəm dəstəyini, birmənalı bağlılığını, Mehriban xanım Əliyevaya isə güclü etimadını yenə də nümayiş etdirdi.

Səfər bir daha ağdamlıların həyatında, xatirələrində silinməz izlər qoydu. Çünki İlham Əliyevin illərdir cəbhəboyu ərzaqda çəkinmədən düşmənlə üz-üzə dayanaraq rayona ardıcıl səfərləri bütün ağdamlılar tərəfindən onlara böyük himayədarlığın, diqqət və qayğının bariz təəcəssümü kimi dəyərləndirilir.

Ağdam yenə də düşməne göz dağıdır

Qarabağ müharibəsinin ilk günlərindən Ağdam hadisələrin episentri olub və ən böyük ağır itkilər rayon əhalisinin üzünə düşüb. Müharibənin bütün ağırlarını çiyənlərində daşıyan, böyük fədakarlıq, rəşadət göstərən Ağdam sakinləri düşməne ciddi müqavimət göstərmişlər. Demək olar ki, əli silah tutan bütün ağdamlılar doğma torpağın müdafiəsinə qalxıb və düşməne qarşı savaşa 6 mindən çox şəhid verib. Şəhidlərindən 16 nəfəri Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Ağdam şəhəri tamamilə yerlə-yeksan edilmiş və yüzlərlə abidələrimiz, məs-

cidlərimiz, əcdadlarımızın qəbirləri erməni faşistləri tərəfindən dağıdılıb. İndi Ağdamı "ruhlar şəhəri" adlandırdılar.

Lakin bu itkilər, ağrı-acılar ağdamlıları sarsıtmayıb. Əksinə, əhalinin düşməne qarşı qəzabını daha da artırıb. İş-gala məruz qalsa da, minlərlə şəhid versə də, yenə də ayaqdadır ağdamlılar. Çünki onların İlham Əliyev və Mehriban xanım Əliyeva kimi qayğıkeşləri, etimad ünvanları var. Bu dəstək onları daha da qürurlandırır. Bir sözlə, 25 ildir ki, cəbhəboyu zonada mətin dayanan Ağdam düşməne göz dağıdır.

25 il öncə, 1993-cü il iyulun 23-də rayon işğal olunarkən 1154 kvadratkilometr ərazisinin 76,4 faizi Ermənistanın nəzarətinə keçib. İndi, cəmi 23,6 faiz ərazi Azərbaycanın nəzarətindədir. 198 600 min nəfər əhali 93 min nəfəri hazırda rayonun ərazisində yaşayır. Ağdamın qalan əhalisi respublikanın 62 şəhər və rayonunda müvəqqəti məskunlaşmışdır.

İki ildə üçüncü səfər

Ağdamın inkişafına böyük diqqət göstərilir. Rayonun işğal altında olmayan 44 yaşayış məntəqəsində müxtəlif dövlət proqramları çərçivəsində geniş tikinti-bərpa və abadlıq-quruculuq işləri aparılıb. Olimpiya İdman Kompleksi, Ağdam Rayon Mərkəzi Xəstəxanası və Uşaq Xəstəxanası, Doğum Evi, Bayraq Meydanı və Bayraq Muzeyi, Avtovağzal Kompleksi tikilib, Ağdam Dövlət Dram Teatrının binası əsaslı təmir olunub, xalçaçılıq müəssisəsi yaradılıb, kəndlərarası avtomobil yolları yenidən qurulub, 39 ümumtəhsil məktəbi istifadəyə verilib.

Ardı 4-cü səh.

Aqrar inkişafın yeni hədəfləri

Payız məhsul yığılın barlı-bərəkətli fasidir. Fermerlər yetişdirdikləri məhsulu yığıb qurtarmaq üzərindədir. Demək olar ki, becərilən məhsulun çox hissəsi yığılaraq bir qismi satışa göndərilib, qalan hissəsi isə anbarlarda saxlanılır.

Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin 9 ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında açıqlanan rəqəmlərdən aydın görünür ki, kəndliyin bulki qazancları yaxşı olub. Təkcə onu demək kifayətdir ki, iqtisadiyyatda ən yüksək artım - 4,3 faiz kənd təsərrüfatına aiddir.

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin sözügedən iclasında aqrar sektordə əldə edilən yüksək nailiyyətləri qeyd edərək demişdir: "Bildiyiniz kimi, son illərdə kənd təsərrüfatının inkişafına, xüsusilə bölgələrdə məşğulluğun artırılmasına böyük diqqət, qayğı və dəstək göstərilir. Biz kənd təsərrüfatının ardıcıl artımını görürük. Ümid edirik ki, növbəti illərdə bu artım daha da böyük olacaqdır. Kənd təsərrüfatı doqquz ayda 4,3 faiz artıb. Hesab edirik ki, bu da kifayət qədər yaxşı göstəricidir.

Hesab edirik ki, bu islahatlar nəticəsində kənd təsərrüfatının uzunmüddətli, dayanıqlı inkişafı təmin ediləcək, düşünülmüş, sistemli qaydada, torpaqların münbitliyi nəzərə alınaraq, əkin sahələrinin səmərəliliyini təmin edərək və ilk növbədə, məhsuldarlığı artıraraq bir mövcud olan torpaq fondumuzdan istifadə edərək istehsalı böyük dərəcədə artırma bilirik".

Ardı 7-ci səh.

Əlimizdə müqəddəs bayraq, qəlbimizdə yurd həsrəti, dilimizdə vətən nəğməsi ilə...

Göydən nur çilənir, əllərimizdə dalğalanan üçrəngli, müqəddəs bayrağımızın üzünə... Qəlbimizdə yurd həsrəti, dilimizdə vətən nəğməsi, "Bayraq yürüşü" nə çıxmışdır. Yolumuz Vətənə sarıdır, üzü Şuşaya, Ağdama, Xocalıya, Qarabağa doğru gedirik...

Minlərlə insanın iştirak etdiyi ezmətli yürüş 9 noyabr - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı Günü münasibətilədir. Təsədüfi deyil ki, bu gün düşmənlə həmsərhəd olan Horadizdə qeyd edirik. Qoy dalğalanan bayraqlarımızın kölgəsindən, göylərə yüksələn qəhrəmanlıq nəğməmizdən qələbə gününün o qədər də uzaq olmadığını hər kəs - dost da, düşmən də bir daha anlasın...

Milli atributlarımızın təbliği

Təhsil və Müdafiə nazirliklərinin birgə təşkilatçılığı ilə Horadizdə "Bayraq yürüşü" nün keçirilməsində əsas məqsəd milli atributlarımızın təbliği, gənclər arasında vətənpərvərlik hissinin və milli-mənəvi dəyərlərin aşılanması idi. İki mindən artıq insanın iştirak etdiyi yürüş Horadiz şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində ulu öndərin abidəsinin ziyarəti ilə başladı.

...Qorumasaq Vətəni, Qalaraq biz Vətənsiz. Yuvasız bir quş kimi, Ölərik biz Vətənsiz.

hərbi olmağı arzulayır. Bu gün də anımdan xahiş edib ki, ona əsgər paltarını geyindirsin.

Hər kəs hazırdır. Beləliklə, 200 metrədən yuxarı nisbi yüksəklikdə - dağın zirvəsində yaradılmış Bayraq meydanına doğru yürüş start verilir.

Vətən məhəbbəti sevgilərin ən alisi, ən müqəddəsidir

Yağış davam edir. Lakin minlərlə insan sanki qələbəyə doğru can ataraq böyük qürurla irəliləyir. Heyrətamiz manzara yaranır. Bir daha əmin olursan ki, havanın yağışı, çovğun olması qəlbində vətən sevgisi olan azərbaycanlıları sarsıtmır, əksinə daha cəsarətli, mübariz olmağa sövq edir.

Ardı 4-cü səh.

"Made in Azerbaijan" Çində nüfuzlu brendə çevrilib

Şahin MUSTAFAYEV: "Çin şirkətləri artıq pambıqçılığın və ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının inkişafında Azərbaycanla uğurlu əməkdaşlıq edir"

Şanxayda 170 ölkədən 3 mindən çox şirkətin təmsil olunduğu Birinci Çin Beynəlxalq İdxal Sərgisi açılıb.

Qida məhsullarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən 30-dan çox Azərbaycan şirkətinin 180 çeşiddən artıq məhsulları qida və kənd təsərrüfatı məhsulları, həmçinin xidmətlər pavilyonlarında təqdim edilir.

Səfərin ilk günü iqtisadiyyat naziri, Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayevın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti açılış mərasimində iştirak edib.

Sərginin açılış mərasimində Çin Xalq Respublikasının sədri Si Cinpin çıxış edib. Bildirilib ki, bu, Çində idxal məhsullarının ilk sərgisidir. 100-dən çox yeni məhsul və texnologiyalar ilk dəfə olaraq məhz bu sərgidə nümayiş olunur.

İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi və Azərbaycanca İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatçılığı ilə ölkəmizin üzüm və meyvə şərabları, digər spirtli içkilər, çay, meyvə şirələri, mürəbbələr və digər konserv məhsulları, qənnada məmulatları, fındıq, quru meyvələr və s. qida məhsulları "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində nümayiş olunur.

Ardı 3-cü səh.

7 hektar ərazi, 8 min kvadratmetr ticarət sahəsi, 335 nəfər işçi...

Azərbaycanın ən böyük hipermarket şəbəkəsi olan "Bravo" da satılan ərzaq məhsullarının 90 faizindən çoxu yerli istehsaldır

Əvvəli 1-ci səh.

Bu dayanacaqlarda eyni vaxtda 800-ə yaxın avtomobil saxlanıla bilər. Zövq oxşayan müasir tərtibatlı hipermarketdə bazarlıq üçün hətərəflili imkanlar var. Müştərilərə ən geniş çeşiddə müxtəlif növ məhsullar təqdim edilir. Yeni hipermarketdə alıcılara, həmçinin "Bravo" özel ticarət markasına məxsus ərzaqlar, müxtəlif çeşiddə keyfiyyətli qeyridə məhsullar da təklif olunur.

Məlumat verildi ki, "Bravo" şəbəkəsinə məxsus market və hipermarketlərdəki ərzaq məhsullarının 90 faizindən çoxu yerli məhsullardır. Dövlət başçısı bununla bağlı məmnunluğunu bildirdi və təbriklərini çatdırdı. Bu fakt ölkə iqtisadiyyatının digər sahələri ilə yanaşı, yerli ərzaq sənayesi sektorunun da sürətlə inkişaf etdiyini bir daha göstərir.

Burada "Bravo kafe", uşaqlar üçün xüsusi zona, "Kapital Bank", "McDonalds", "Buta aptek" də fəaliyyət göstərəcək. Yeni iş yerlərinin açılması baxımından da "Bravo" hipermarketi əhəmiyyəti ilə seçilir. Belə ki, burada 335 nəfər işlə təmin olunub. Onların orta aylıq əməkhaqqı 540 manata yaxındır. Yeni istifadə edilən "Bravo" hipermarketi də şəbəkəyə aid digər yerlərdə olduğu kimi, peşəkar komandası ilə seçilir. Bir sözlə, mükəmməl xidmət üçün təlimli və təcrübəli işçi heyətinin fəaliyyət göstərməsi burada müştərilərə nümünəvi xidmət etməyə imkan yaradacaq.

Ümumilikdə, indiyədək Bakı və Gəncə şəhərlərində "Bravo" şəbəkəsinə məxsus 27 mağaza, o cümlədən 3 hipermarket alıcıların ixtiyarına verilib. "Bravo" şəbəkəsinin əsas məqsədlərindən biri beynəlxalq standartlar səviyyəsində fəaliyyət göstərməkdir. Şəbəkənin bütün mağazaları müasir dizaynı ilə seçilir. "Bravo" şəbəkəsinə məxsus market və hipermarketlər daim yenilənən zəngin çeşid, qida təhlükəsizliyinə və gigiyenaya zəmanətli ilə də fərqlənir.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə sürətli iqtisadi inkişafa nail olunub və bu proses uğurla davam edir. Sürətli inkişaf Azərbaycanın hər yerində, bütün sahələrdə, o cümlədən ən müasir ticarət infrastrukturunun yaradılmasında da özünü aydın göstərir. Təsəvvürü deyil ki, ölkə iqtisadiyyatında qazanılan uğurlarda ticarət sahəsinin də libəl inkişafı və genişlənməsi vacib rol oynayır. Son illər

de ölkəmizdə ən müasir dünya alış-veriş mərkəzləri istifadəyə verilib. Bu baxımdan "Bravo" hipermarketinin öz yeri var. Bu cür ticarət mərkəzlərinin yaradılması vətəndaşların, o cümlədən ölkəmizə gələn və sayı durmadan artan turistlərin rahatlığını təmin edir. Bununla yanaşı, bu müasir ticarət infrastrukturunun istifadəyə verilməsi paytaxtımızın iqtisadi potensialını nümayiş etdirir, ümumilikdə, Azərbaycanın iqtisadi inkişafına xidmət edir. Böyük zövqlə inşa olunan bu hipermarket, eyni zamanda, yerləşdiyi ərazinin gözəlliyini artırmaqla, son dövrlərdə Bakının dünyanın ən müasir şəhərlərindən birinə çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən işlərin davamlı olduğunu nümayiş etdirir. Bu layihənin icrası həm də dövlət-özel biznes tərəfdaşlığının əyani nümunəsi olmaqla, ölkəmizdə iş adamları üçün yaradılan şərait və əlverişli investisiya mühitini, həmçinin son illərdə yeni iş yerlərinin açılması sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin miqyasını göstərir. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

de ölkəmizdə ən müasir dünya alış-veriş mərkəzləri istifadəyə verilib. Bu baxımdan "Bravo" hipermarketinin öz yeri var. Bu cür ticarət mərkəzlərinin yaradılması vətəndaşların, o cümlədən ölkəmizə gələn və sayı durmadan artan turistlərin rahatlığını təmin edir. Bununla yanaşı, bu müasir ticarət infrastrukturunun istifadəyə verilməsi paytaxtımızın iqtisadi potensialını nümayiş etdirir, ümumilikdə, Azərbaycanın iqtisadi inkişafına xidmət edir. Böyük zövqlə inşa olunan bu hipermarket, eyni zamanda, yerləşdiyi ərazinin gözəlliyini artırmaqla, son dövrlərdə Bakının dünyanın ən müasir şəhərlərindən birinə çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən işlərin davamlı olduğunu nümayiş etdirir. Bu layihənin icrası həm də dövlət-özel biznes tərəfdaşlığının əyani nümunəsi olmaqla, ölkəmizdə iş adamları üçün yaradılan şərait və əlverişli investisiya mühitini, həmçinin son illərdə yeni iş yerlərinin açılması sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin miqyasını göstərir. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

İsmayılı rayonunun Basqal qəsəbəsində yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. İsmayılı rayonunun Basqal qəsəbəsində 432 şagird yerlik yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi üçün Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 1,0 (bir) milyon manat ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyulduğu xərclərinin bölgüsündə bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisinin başa çatdırılması üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 noyabr 2018-ci il

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın uşaqlara daha bir töhfəsi

Noyabrın 7-də Bakının Xəzər rayonunun Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən "Cırtıdan" Respublika Uşaq-Gənclər İstirahət və Sağlamlıq Mərkəzinin yenidənqurmadan sonra açılış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva və Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva açılışda iştirak ediblər. Mərkəzin binası 1986-cı ildə inşa edilmiş və uşaq düşərgəsi olub. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə burada yenidənqurma işləri aparılıb. Bundan sonra bu məkən "Cırtıdan" Respublika Uşaq-Gənclər İstirahət və Sağlamlıq Mərkəzi kimi fəaliyyət göstərəcək.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva istirahət və sağlamlıq mərkəzinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Mərkəzdə yaradılan şəraitlə tanışlıq zamanı Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya burada aparılmış yenidənqurma, təmir-bərpa və abadlıq işləri barədə ətraflı məlumat verildi. Qeyd edildi ki, uşaq və yeniyetmələr üçün maraqlı dizaynla qurulan düşərgənin binasında yenidənqurma işləri nəticəsində uşaqların daha rahat qalmaları, onların maraqlı, faydalı və əyləncəli vaxt keçirmələri üçün hər cür şərait yaradılıb. Bu məkən uşaqların sosiallaşması, asudə vaxtlarının təşkil, düşüncə tərzinin, məntiqinin inkişaf etdirilməsi üçün mühüm funksiya daşıyacaq. Mərkəzin heyətində əsaslı abadlaşdırma işləri aparılıb, yaşayış kompleksi və yeməkxana tamamilə yenilənib, yeni akvapark, parkur, yoqa və idman meydanları, qaçış zolağı, kitabxana, akt zalı, yay səhnəsi, əyləncə zonası və s. inşa edilmiş. Təhlükəsizlik məqsədilə videomüşahidə sistemi qurulub. Uşaqlar üçün daha bir yenilik isə burada "Radio Cırtıdan"ın fəaliyyət göstərməsi olacaq.

Sovet dövründə düşərgə kimi fəaliyyət göstərən bu məkanda çoxlu sayda uşaq və yeniyetmə hər yay öz istirahətini maraqlı keçirirdi. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra da düşərgə fəaliyyətini davam etdirib. Her il 1500-ə yaxın uşaq və gənc bu mərkəzdə istirahət edir. Mərkəzdə aztəminatlı ailələrə və sağlamlıq imkanları məhdud olan yeniyetmələrə xüsusi diqqət göstərilir. Düşərgənin dəniz yaxınlığında yerləşməsi isə uşaqların yay aylarında istirahətini çimərlikdə keçirməsinə də imkan yaradır.

caq. Mərkəzin heyətində əsaslı abadlaşdırma işləri aparılıb, yaşayış kompleksi və yeməkxana tamamilə yenilənib, yeni akvapark, parkur, yoqa və idman meydanları, qaçış zolağı, kitabxana, akt zalı, yay səhnəsi, əyləncə zonası və s. inşa edilmiş. Təhlükəsizlik məqsədilə videomüşahidə sistemi qurulub. Uşaqlar üçün daha bir yenilik isə burada "Radio Cırtıdan"ın fəaliyyət göstərməsi olacaq.

Sovet dövründə düşərgə kimi fəaliyyət göstərən bu məkanda çoxlu sayda uşaq və yeniyetmə hər yay öz istirahətini maraqlı keçirirdi. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra da düşərgə fəaliyyətini davam etdirib. Her il 1500-ə yaxın uşaq və gənc bu mərkəzdə istirahət edir. Mərkəzdə aztəminatlı ailələrə və sağlamlıq imkanları məhdud olan yeniyetmələrə xüsusi diqqət göstərilir. Düşərgənin dəniz yaxınlığında yerləşməsi isə uşaqların yay aylarında istirahətini çimərlikdə keçirməsinə də imkan yaradır.

"Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında"

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 7-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 17 noyabr tarixli 867-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar **qərara alır**:

"Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 4, I kitab, maddə

155; 2008, № 6, maddə 462; 2014, № 8, maddə 955; 2016, № 11, maddə 1778; 2017, № 7, maddə 1265) 9.1.1-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"9.1.1. bələdiyyə mülkiyyətində olan daşınmaz əmlak üzərində reklam daşıyıcısının yerləşdirilməsi ilə bağlı ödəniş";

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 oktyabr 2018-ci il

"Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1261-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, "Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1261-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar bütün qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində

təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların "Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 noyabr 2018-ci il

2019-cu ilin dövlət büdcəsi inkişafın davamlılığını təmin edəcək

Dünən Milli Məclisin komitələrinin birgə iclasında "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi davam etdirildi. Bu dəfə müzakirələrdə İnsan hüquqları, Regional məsələlər, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr və Gənclər və idman komitələrinin üzvləri iştirak edirdilər.

Gələnlə il ümumi daxili məhsulda 3,6 faiz artım proqnozlaşdırılır

İclası aparan Milli Məclis Sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Bahar Muradova bildirdi ki, artıq 3-cü gündür gələnlə ilin dövlət büdcəsinin müzakirəsi davam edir. Ötən iki iclasda hökumət nümayəndələri həm büdcənin bütün parametrlərini, həm ölkədəki real vəziyyəti, həm də gələcək inkişaf üçün proqnoz göstəricilərinin ətrafında işləyib hazırladıkları büdcə sənədini təqdim etdilər. "Hesab edirəm ki, ötən günlərdə kifayət qədər faydalı və səmərəli müzakirələr aparıldı. Ölkədə 2019-cu ildə hərbi-siyasi, sosial-iqtisadi, humanitar-mədəni sahələrdə görüləcək işlər, investisiya proqramları, "insan kapitalı"nın inkişafına yönəlməli layihələr bərdə geniş fikir mübadiləsi gətirdi" deyən Bahar Muradova İnsan hüquqları, Regional məsələlər, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr və Gənclər və idman komitələrinin birgə iclasında da səmərəli müzakirələrin aparılacağına dedi.

Maliyyə naziri Samir Şərifov gələnlə ilin dövlət büdcəsinin əsas parametrləri barədə məlumat verdi. Bildirdi ki, gələnlə ilin dövlət büdcəsi "Büdcə sistemi haqqında" qanunun tələblərinə uyğun hazırlanıb. Büdcə tərtib olunarkən respublikamızın strateji inkişaf prioritetləri, ortamüddətli büdcə və maliyyə siyasəti, sosial-iqtisadi inkişaf göstəriciləri və makroiqtisadi proqnozların təhlili nəzərə alınıb. Eyni zamanda xalqın rifahının daha da yaxşılaşdırılması və digər dövlət əhəmiyyətli məsələlər üzrə qəbul edilmiş proqramların maliyyə təminatı, iqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən hazırlanan 2019-cu və sonrakı 3 il üzrə ölkəmizin makroiqtisadi proqnoz göstəriciləri əsas götürülüb. 2019-cu ildə ümumi daxili məhsulda 3,6 faiz, qeyri-neft sektorunda isə 3,9 faiz artım proqnozlaşdırılır. Dövlət büdcəsinin və Dövlət Neft Fondunun gəlirlərinin hesablanmasında 1 bərxəm neftin satış qiyməti 60 ABŞ dolları səviyyəsində qəbul edilib. Büdcə layihəsi təkcə ölkəmizdəki iqtisadi amilləri deyil, beynəlxalq səviyyədə baş verən geosiyasi prosesləri və iqtisadi dəyişiklikləri nəzərə almaqla tərtib olunub.

Gələnlə ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 22 milyard 917,5 milyon manat proqnozlaşdırılır. Bu da ÜDM-in 28 faiz həcmindədir. Qeyd edək ki, gəlirlərin 59,8 faizi və ya 13 milyard 700,3 milyon manat neft sektorundan, 40,2 faizi və ya 9 milyard 217,2 milyon manat qeyri-neft sektoruna payına düşür. 2018-ci ilin proqnozu ilə müqayisədə neft sektorunun gəlirləri 354,3 milyon manat və ya 2,7 faiz, qeyri-neft sektorunun gəlirləri isə 414,2 milyon manat, yəni 4,7 faiz çoxdur. Neft sektoru üzrə büdcə gəlirlərinin 11 milyard 364,3 manatını Dövlət Neft Fondundan transferlər, 2 milyard 336 milyon manatını

vergi orqanlarının xətti ilə neft sektorundan daxilolmalar təşkil edəcək. Qeyri-neft sektoru üzrə büdcə gəlirlərinin 4 milyard 980 milyon manatı vergi orqanlarının xətti ilə daxilolmalar, 3 milyard 451,6 milyon manatı Dövlət Gömrük Komitəsindən daxilolmalar, 785,6 milyon manatı isə digər daxilolmalar üzrə formalaşacaq.

Bütün sahələr üzrə xərclər artırılır

2019-cu il dövlət büdcəsinin xərcləri 24 milyard 780,1 milyon manat nəzərdə tutulur. Bu da ÜDM-in 30,2 faizini təşkil edir. Gələnlə cari xərclərə dövlət büdcəsi xərclərinin 50,7 faizi həcminə və ya 12 milyard 554,2 milyon manat, əsaslı xərclərə isə 39,9 faizi həcminə və ya 9 milyard 891,1 milyon manat, dövlət borcuna xidmətlərlə bağlı xərclərə 9,4 faiz həcminə və ya 2334,8 milyon manat vəsait yönəldiləcək.

2019-cu ildə dövlət büdcəsinin xərclərində proqram və məqsəddi tədbirlər üçün 10 milyard 314,4 milyon manat vəsait proqnozlaşdırılır ki, bu da 2018-ci ilə müqayisədə 2076,9 milyon manat və ya 25,2 faiz çoxdur. Bu xərclər dövlət büdcəsinin xərclərinin 41,6 faizini təşkil edəcək ki, bu da cari ilə nisbətən 14,3 faiz çoxdur.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2019-cu ildə də dövlət büdcəsinin sosialyönümlülüyünün təmin edilməsi, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, bir çox mühüm sosial proqramların reallaşdırılması istiqamətində dövlət büdcəsində müvafiq məbləğlərdə vəsait nəzərdə tutulur. Belə ki, 2019-cu il dövlət büdcəsinin xərclərində sosialyönümlü xərclərə ümumiliklə 8 milyard 265,8 milyon manat vəsait yönəldiləcək. Bu, 2018-ci ilə müqayisədə 744,5 milyon manat və ya 9,9 faiz çoxdur. Növbəti ildə sosialyönümlü xərclərin dövlət büdcəsi xərclərinin tərkibində xüsusi çəkisi 33,4 faiz təşkil edəcək.

Müdafiə və təhlükəsizlik, məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə orqanlarının və prokurorluğun saxlanılması xərcləri üçün 2019-cu il dövlət büdcəsi xərclərinin 18,5 faizi həcminə və ya 4 milyard 589,6 milyon manat vəsait nəzərdə tutulur. Bu vəsaitin 3 milyard 37,6 milyon manatı və ya 66,2 faizi (2018-ci ilə nisbətən 132,4 milyon manat və ya 4,6 faiz çox) müdafiə və milli təhlükəsizliyin maliyyələşdirilməsinə, 1 milyard 552 milyon manatı isə (2018-ci ilə nisbətən 167,8 milyon manat və ya 12,1 faiz çox) məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanlarının saxlanılması xərclərinə yönəldilib.

Növbəti ildə müdafiə və təhlükəsizlik, məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə orqanlarının və prokurorluğun saxlanılması xərclərində kirayəyə götürüləcək yaşayış sahəsinə görə yaşayış yeri olmayan hərbi qulluqçulara (ehtiyatda və istefada olan hərbi qulluqçulara nəzər alınmaqla) ödənilən pul kompensasiyası, yeni sərhəd-keçid məntəqələrinin tikintisi, avadanlıq və qurğuların, neqliyyat vasitələrinin alınması üçün müvafiq məbləğlə əlavə vəsait nəzərdə tutulur.

Gələnlə icmal büdcənin gəlirləri 29 milyard 724,6 milyon manat və ya cari ilə nisbətən 1 milyard 599,9 milyon manat çox, xərcləri isə 27 milyard 372,3 milyon manat nəzərdə tutulur. Dövlət Neft Fondunun gəlirləri 15 milyard 579,2 milyon, xərcləri 11 milyard 364,3 milyon manat, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun gəlirləri və xərcləri bərabər olaraq 3 milyard 928,1 milyon manat, İşsizlikdən Sığorta Fondunun gəlirləri və

xərcləri bərabər olaraq 83,5 milyon manat, Naçıxvan Muxtar Respublikasının gəlirləri və xərcləri bərabər olaraq 383,7 milyon manat proqnozlaşdırılır.

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov gələnlə ilin dövlət büdcəsinin məziyyətləri barədə söz açdı. O, Hesablama Palatasının Kollegiyasının 2019-cu ilin dövlət büdcəsi layihəsinə müsbət rəy verdiyini açıqladı. Qeyd etdi ki, "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" qanuna və digər qanunvericilik aktlarının tələblərinə uyğun hazırlanması və təqdim edilməsi nəzərə alınaraq Hesablama Palatası tərəfindən əli maliyyə sənədinin Milli Məclisdə müzakirə edilməsi tövsiyə edilir.

Qanun layihəsi Milli Məclisin plenar müzakirəsinə tövsiyə olundu

Müzakirələr zamanı parlamentin Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə bütün sahələr, o cümlədən yerli özünüidarəetmə üzrə xərclərin artırılmasını yüksək qiymətləndirdi. Komitə sədri ayrılan dətəsiyalı bir hissəsinin subvensiyalara yönəldilməsini təklif etdi. Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Ülvi Quliyev bildirdi ki, 2018-ci il əldə edilən bütün iqtisadi nailiyyətlər 2019-cu ilin büdcəsində əsas meyar kimi qəbul edilib. Diqqətçəkan məqam odur ki, 2019-cu ilin büdcəsi sosialyönümlüdür. Komitə sədri Gənclər Fondunun fəaliyyətinin genişləndirilməsi ilə əlaqədar olaraq bu quruma ayrılan vəsaitin artırılmasını və idmançılarımıza qarşıdan gələn olimpiya oyunlarında lisenziya qazanmaq və bu yarışlarda uğurlar əldə etmək üçün görüləcək işlərə dəstək verilməsini təklif etdi.

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov dedi ki, dünyadakı beynəlxalq münasibətlərimiz ölkəmizin imicini yüksəldir. "Azərbaycanın beynəlxalq münasibətləri ələ bir sərəit yaradır ki, ölkəmiz heç bir sanksiyaya məruz qalmayıb" deyən komitə sədri beynəlxalq münasibətlər sahəsində işlərin aparılmasına maliyyənin artırılmasını təklif etdi.

İclasda iştirak edən ombudsman Elmira Süleymanova bir sıra təkliflərlə çıxış etdi. Başçılara nəzarətin icra hakimiyyəti orqanlarından alınaraq Təhsil Nazirliyinə verilməsini təklif edən ombudsman bunun çox böyük əhəmiyyətinə olduğunu dedi. Bildirdi ki, Təhsil Nazirliyi Fövqəladə Hərbi Nazirliyi ilə birgə reyid keçirməli, qəzalı sərəitdə olan məktəb və bağçaların təmiri məsələsinə baxmalıdır. Elmira Süleymanova onu da qeyd etdi ki, heqiqi hərbi xidmət illərində istifadə edilmiş məzuniyyətlərə görə ehtiyatda və istefada olan hərbi qulluqçulara kompensasiya verilməsi prosesi tam başa çatdırılmalıdır. Ombudsmanın digər təklifləri ana südü mətbəxləri yaradılması və regionlarda sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlarla bağlı reabilitasiya şəbəkəsinin genişləndirilməsi barədə oldu.

Müzakirələr zamanı deputatlardan Fəzail Ağamalı, Fazil Mustafa, Qüdrət Həsənzadə, Asim Mollazadə, Şahin İsmayilov, Əflatun Amaşov və Kamran Bayramov 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında qanun layihəsi ilə bağlı təkliflərə çıxış etdilər. Maliyyə naziri Samir Şərifov təkliflərə münasibət bildirdikdən sonra qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə olundu.

Reşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi ilə Avropa İttifaqı arasında cəbhə xəttindəki hazırkı vəziyyətə dair fikir mübadiləsi aparılıb

Noyabrın 7-də Azərbaycanın müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərdə olan Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, cəbhə xəttindəki hazırkı vəziyyətə dair fikir mübadiləsinin aparıldığı görüşdə general-polkovnik Z.Həsənov Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan ərazilərinin 20 faizinin Ermənistanın işğalı altında olduğunu və danışıqlar prosesinin bu günədək nəticəsiz qaldığını bir

daha xatırladı. Nazir vurğulayıb ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi münaqişənin nizamlanması ilə bağlı danışıqlarda tərəqqinin əldə edilməsinə əsas maneədir. Münaqişənin tezliklə həlli üçün Ermənistan beynəlxalq hüquq normaları və prinsiplərinə əməl etməsini və orduunun bölmələrinin torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb etdi.

T.Klaar Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyin təmin olunması üçün münaqişənin tez bir zamanda sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qeyd etdi. O bildirib ki, Avropa İttifaqı bu istiqamətdə danışıqların davam etdirilməsinin tərəfdarıdır.

Azərbaycan-Polşa əlaqələri müzakirə edilib

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Polşa Respublikasının xarici işlər nazirinin təhlükəsizlik, Şərq siyasəti və Amerika siyasəti üzrə müavini Baroş Çixotskinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə iki ölkə arasında mövcud olan strateji tərəfdaşlıq münasibətindən məmnunluq ifadə edilib və ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin bir sıra məsələləri, o cümlədən iqtisadi, energetika, neqliyyat, ticarət, kommunikasiya, kənd təsərrüfatı və digər sahələr üzrə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Elmar Məmmədov bölgədə mövcud olan geosiyasi və təhlükəsizlik vəziyyəti barədə qarşı tərəfə məlumat verib, bu xüsusda həlli uzadılmış müna-

qişələrin bölgənin təhlükəsizliyinə əsas hədə olduğunu vurğulayıb və Polşanın Azərbaycanın suverenlik, müstəqillik və ərazi bütövlüyünə verdiyi dəstəyini görə təşəkkürünü ifadə etdi.

Polşa nazir müavini ölkəsinin beynəlxalq hüquq normaları və prinsiplərinə, xüsusilə də suverenlik və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipinə münasibətə birmənalı bütünlüklə yanaşmağına və buna yanaşmanın bütün hallarda münasibətə uyğunluğunu bildirdi.

Tərəflər iki ölkə arasında yüksəkseviyyəli qarşılıqlı səfərlərin münasibətləri daha da inkişafında əhəmiyyətli rol oynadığını qeyd etdilər.

Ölkələr arasında mövcud olan dialoq tempinin gələcəkdə də qorunub saxlanılmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Dünya Bankı İlham Əliyevin iqtisadi islahatlarını təqdir edir

Azərbaycanın "Doing Business-2019" hesabatında 32 pillə yüksələrək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşması bunu bir daha təsdiqləyir

Müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə siyasi çəkisi, iqtisadi gücü durmadan artır. Artıq bir neçə gündür müzakirə olunan Dünya Bankının "Doing Business-2019" hesabatının nəticələri bunu bir daha təsdiqləyir. Hesabatda əsasən Azərbaycan dünyada həm də ən çox iqtisadi islahat aparən ölkədir. Respublikamız bu sahədə MDB məkanında lider dövlətdir.

Dünya Bankının hesabatını dəyərləndirən iqtisadçı ekspertlər, deputatlar da birmənalı şəkildə qeyd edirlər ki, ölkəmizdə həyata keçirilən iqtisadi və institusional islahatlar nəticəsində böyük uğurlar əldə edilib. Ölkəmizin hesabatda 190 ölkə arasında 32 pillə yüksələrək 25-ci yerdə qərarlaşması isə həyata keçirilən islahatların nəticəsi kimi qiymətləndirilir.

İqtisadi islahatlar Azərbaycanı daha da qüdrətləndirir

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri müavini Aydın Mirzəzadə hesab edir ki, əldə edilən uğurlar Azərbaycan Prezidentinin uzun illər apardığı məqsədyönlü fəaliyyətinin nəticəsidir. "Ümummilli lider Heydər Əliyevdən sonra Prezident İlham Əliyevin rəhbər-

İqtisadiyyatımız daha da güclənəcək

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov isə hesabatda Azərbaycanın dünyanın ən çox islahat aparən ölkə kimi elan olunmasını sevindirici hadisə kimi qiymətləndirir.

Deputatın sözlərinə görə, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə iqtisadi sahədə aparılan genişmiqyaslı islahatlara bu cür yüksək qiymət verilməsi qürurvericidir: "Dünya bazarlarında neftin qiymətinin kəskin şəkildə aşağı düşdüyü, dünyada iqtisadi böhranın hökm sürdüyü şəraitdə ölkəmizdə islahatların aparılması iqtisadi inkişafın əsas şərtlərindəndir. Lakin buna baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevin iradəsi hesabına Azərbaycan sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, xarici investorların ö-

kəməz cəlb edilməsi istiqamətində məqsədyönlü islahatlar həyata keçirilib və bunun nəticəsində bir çox sahələrdə, o cümlədən, kənd təsərrüfatı, qeyri-neft sənayesi və digər sferalarda inanılmaz uğurlar əldə edildi. Ölkədə iqtisadi artımla yanaşı, maliyyə sabitliyi təmin edildi. Bütün bunlar böyük nailiyyətlərdir".

Deputatın fikrincə, ölkədə görülmüş işlər nəticəsində dövlət və biznes subyektləri arasında səmərəli əməkdaşlığın daha da gücləndirildiyini, Azərbaycanın həm yerli, həm də xarici şirkətlərə biznesin qurulması üçün olduqca əlverişli şərait yaradıldığını, sahibkarlara təbiiqədər vergi siyasətinin xeyli liberallaşdırıldığını, idxal və ixrac siyasətinin əhəmiyyətli dərəcədə tənzimlənməsi bu uğurların tərkib hissəsidir.

Kamran Bayramov əlavə edib ki, Dünya Bankının nüfuzlu reytingində Azərbaycanın, demək olar ki, bütün indekslər, o cümlədən tikinti üçün icazələrin verilməsi, kreditlərin alınması, kiçik investitorların maraqlarının qorunması, biznesə başlama üzrə önlüklərin yüksəlməsi ölkəmizdə aparılan islahatların və görülən işlərin düzgün istiqamətdə getdiyini təsdiqləyir. Bütün bunlar isə iqtisadiyyatın daha da güclənəcəyini, dövlətin daha da qüdrətli olacağına əminlik yaradır.

Fəridə ƏHMƏDOVA, "Azərbaycan"

"Made in Azerbaijan" Çində nüfuzlu brendə çevrilib

Sahin MUSTAFAYEV: "Çin şirkətləri artıq pambıqçılığın və ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının inkişafında Azərbaycanla uğurlu əməkdaşlıq edir"

Əvvəlki 1-ci səh.

Azərbaycan pavilyonlarında sərgi ziyarətçilərinə məhsullarımız və xidmətlər barədə məlumat verilir, müxtəlif maarifləndirici materiallar təqdim edilir. Həmçinin, sərginin müxtəlif yerlərində "Made in Azerbaijan" reklam lövhələri quraşdırılıb. Noyabrın 10-dək davam edəcək sərgi çərçivəsində Çin kənd təsərrüfatı və yeyinti sənayesi məhsullarının satışı ilə məşğul olan distribüterləri ilə Azərbaycan şirkətlərinin görüşləri təşkil olunacaq.

Sərgi çərçivəsində bir sıra forumlar da keçirilir. Azərbaycan nümayəndə heyəti noyabrın 6-da Çin Xalq Respublikasının Bazar Tənzimlənməsi Administrasiyasının, Xarici Ölkələrə Dostluq üzrə Çin Xalq Assosiasiyasının və Şanxay Bələdiyyəsinin birgə təşkil etdiyi "Kəmer və yol ekoloji kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi" Forumunda iştirak edib.

Forumda çıxış edən nazir Şahin Mustafayev Azərbaycan-Çin münasibətlərinin qarşılıqlı hörmət və dostluq prinsiplərinə əsaslandığını vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycan və Çin dövlət başçılarının siyasi iradəsi və aparılan intensiv dialoq ölkələr arasında iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafı üçün əlverişli zəmin yaradır.

Azərbaycanın "Kəmer və yol" strategiyasını dəstəkləyən ilk ölkələrdən olmaqla yanaşı, bu təşəbbüsün reallaşdırılmasında yaxından iştirak edir. Çinin "Kəmer və yol" təşəbbüsü çərçivəsində Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin potensialından istifadə olunması iqtisadi sahədə, xüsusilə investisiya, ticarət, tranzit sahəsində əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar açır. Neqliyyat-tranzit sahəsi ilə yanaşı, Azərbaycan Çinlə kənd təsərrüfatı və qida təhlükəsizliyi sahəsində də əməkdaşlıqda maraqlıdır. Çin şirkətləri artıq pambıqçılığın və ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının inkişafında Azərbaycanla uğurlu əməkdaşlıq edir.

Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı Azərbaycanla həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verən Şahin Mustafayev ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafına böyük önəm verildiyini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı istehsalçıları vergidən azad edilərək, onların güzəştli maliyyə resurslarına çıxışı üçün geniş imkanlar yaradılıb, texnika və lazımı infrastrukturla təmin edilib, suvarma sistemi modernləşdirilib, investisiya və ixracın təşviqi proqramları ilə dəstək göstərilir. Bununla yanaşı, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına subsidiyalar verilir. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində son 15 ildə ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 1,7 dəfə, bu ilin 9 ayı ərzində isə 4,3 faiz artıb. Azərbaycan qeyri-neft ixracında kənd təsərrüfatı məhsullarının payı 47 faizdən çoxdur. İxracın stimullaşdırılması tədbirləri nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı bu ilin ötən dövründə 13 faiz artıb.

İqtisadiyyat naziri vurğulayıb ki, Azərbaycanda aparılan sistemli islahatlar nüfuzlu beynəlxalq şirkətlərlə tərəfdaşlıqda maraqlıdır. Çin şirkətləri artıq pambıqçılığın və ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının inkişafında Azərbaycanla uğurlu əməkdaşlıq edir.

Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı Azərbaycanla həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verən Şahin Mustafayev ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafına böyük önəm verildiyini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı istehsalçıları vergidən azad edilərək, onların güzəştli maliyyə resurslarına çıxışı üçün geniş imkanlar yaradılıb, texnika və lazımı infrastrukturla təmin edilib, suvarma sistemi modernləşdirilib, investisiya və ixracın təşviqi proqramları ilə dəstək göstərilir. Bununla yanaşı, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına subsidiyalar verilir. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində son 15 ildə ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 1,7 dəfə, bu ilin 9 ayı ərzində isə 4,3 faiz artıb. Azərbaycan qeyri-neft ixracında kənd təsərrüfatı məhsullarının payı 47 faizdən çoxdur. İxracın stimullaşdırılması tədbirləri nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı bu ilin ötən dövründə 13 faiz artıb.

İqtisadiyyat naziri vurğulayıb ki, Azərbaycanda aparılan sistemli islahatlar nüfuzlu beynəlxalq şirkətlərlə tərəfdaşlıqda maraqlıdır. Çin şirkətləri artıq pambıqçılığın və ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının inkişafında Azərbaycanla uğurlu əməkdaşlıq edir.

Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı və ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı Azərbaycanla həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verən Şahin Mustafayev ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafına böyük önəm verildiyini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı istehsalçıları vergidən azad edilərək, onların güzəştli maliyyə resurslarına çıxışı üçün geniş imkanlar yaradılıb, texnika və lazımı infrastrukturla təmin edilib, suvarma sistemi modernləşdirilib, investisiya və ixracın təşviqi proqramları ilə dəstək göstərilir. Bununla yanaşı, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına subsidiyalar verilir. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində son 15 ildə ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 1,7 dəfə, bu ilin 9 ayı ərzində isə 4,3 faiz artıb. Azərbaycan qeyri-neft ixracında kənd təsərrüfatı məhsullarının payı 47 faizdən çoxdur. İxracın stimullaşdırılması tədbirləri nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı bu ilin ötən dövründə 13 faiz artıb.

radılmasının birgə təşviqi haqqında imzalanmış anlaşma memorandumu neqliyyat-tranzit sahəsində əməkdaşlığın inkişafında mühüm önəm kəsb edir. İqtisadiyyat naziri Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin rəqabət qabiliyyəti və üstünlükləri barədə məlumat verək iki ölkə arasında neqliyyat sahəsində əlaqələrin koordinasiyası üçün işçi qrupu yaradılmasını təklif edib. Qeyd olunub ki, Bakıda Trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin təşviqi ilə bağlı Çin, Türkiyə, Qazaxıstan və Gürcüstanın iştirakı ilə tədbir keçirilib.

Çin Dəmir Yolları Korporasiyasının rəhbəri Lu Donqfu İpək yolu üzərində yerləşən Azərbaycanın son illər hərtərəfli inkişafını vurğulayaraq neqliyyat sahəsində əlaqələrin koordinasiyası məqsədilə işçi qrupu yaradılması barədə təklifi razılıqla qarşılayıb.

"Çin Milli Elektrik Mühəndisliyi Ko. Ltd" (CNEEC) şirkətinin vitse-prezidenti Cenq Çenqün ilə keçirilən görüşdə isə nazir Şahin Mustafayev Azərbaycanı sənayə, tikinti, ticarət, xidmət və digər sahələrdə 100-dən çox Çin sərmayəli şirkətinin fəaliyyət göstərdiyini qeyd etdi. Bildirilib ki, CNEEC şirkətinin də Azərbaycanda iş təcrübəsi mövcuddur və şirkət müxtəlif layihələrin icrasında iştirak edir.

CNEEC-in vitse-prezidenti Cenq Çenqün şirkətin ölkəmizdə bir sıra layihələrin reallaşdırılmasında iştirak etdiyini vurğulayaraq, Azərbaycan avtomobil şinlərinin istehsalı sahəsində əməkdaşlıqda da maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Reşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Madridə keçirilən beynəlxalq konfransın iştirakçıları Fransisko de Vitoriya Universitetində olub

İspaniyanın Madrid şəhərində "Dinlərarası dialoqun sülhə və qarşılıqlı anlaşmaya töhfəsi" mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransın iştirakçıları Fransisko de Vitoriya Universitetində olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, universitetin müəllim-tələbə heyəti qarşısında çıxış edən Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Madriddə "Dinlərarası dialoqun sülhə və qarşılıqlı anlaşmaya töhfəsi" mövzusunda beynəlxalq konfransın keçirilməsinə göstərdiyi dəstəyə görə İspaniya hökumətinə minnətdarlığını ifadə edib. Ölkəmizdəki tolerant və multikultural mühit barədə məlumat verən A.Paşazadə qeyd edib ki, Azərbaycan dindarları dünyanın heç bir yerində baş verən faciələrlə, soyqırımına biganə qalmır, öz etirazlarını bildirirlər.

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov çıxış edərək bildirdi ki, beynəlxalq konfransın əsas məqsədi dünyadakı dini tolerantlığın, multikulturalizmin önəmlərini, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanması və təşviqinə nail olmaqdandır. Vurğulayıb ki, multikulturalizm və tolerantlıq tarixən azərbaycanlıların həyat tərzi olub. Tədbir digər çıxışlarla davam edib.

İlham Əliyevin Qarabağ siyasətinə Qarabağdan tam dəstək

Prezidentin Ağdam səfəri məcburi köçkünlərin hakimiyyətə inam və etimad hissini birmənalı olduğunu göstərdi

Əvvəli 1-ci səh.

6600-dən çox məcburi köçkün ailəsi üçün salınmış 18 yeni qəsəbədə 18 ümumtəhsil və 3 musiqi məktəbi, 10 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi inşa edilmiş, qaz, elektrik, içməli su xətləri çəkilmiş, digər mühüm infrastruktur layihələri həyata keçirilib.

Dövlət başçısı və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva son 2 ildə Ağdamda 3 dəfə səfər ediblər. 2016-cı ildə cəbhədə gərginliyin yarandığı bir zamanda həyatlarına təhlükə ola biləcəyini bilib-bilə Mehriban xanım Əliyeva ilə birlikdə Ağdamda səfər edən İlham Əliyev ağır günlərdə əhalinin yanında olub, onlara təsəlli verərək bir daha öz dəstəyini nümayiş etdirib. Dövlət başçısının bu mürd addımı sübut etdi ki, Ali Baş Komandan kimi hər zaman ön səngərdəki əsgərin, xalqın yanında. Bu səfər insanlarda inam, dayanat hissini, əsgərlərimizdə isə döyüş özmini qat-qat artırdı.

Qeyd edək ki, aprel döyüşləri zamanı Ermənistan silahlı birləşmələrinin atdığı mərmirlər nəticəsində Ağdamda 743 ev dağıdılmışdı. Cənab İlham Əliyev müli ehtiyatı dəyərli zıyanın aradan qaldırılması ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayaraq Prezidentin Ehtiyat Fondundan vəsait ayırdı. Cəmi 6-7 ay ərzində dağıdılmış evlər yenidən quruldu və dekabrın 3-də İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva yenidən Ağdam rayonuna səfər edərək Məhrizli kəndində tikilən həmin evlərdə yaradılan şəraitlə tanış oldular. Rayon ictimaiyyəti ilə görüşdə İlham Əliyev bunu aparılan siyasətin təzahürü adlandırdı və cəmi 6-7 ay ərzində görülən işləri dövlətin gücünün göstəricisi kimi qiymətləndirdi. Dövlət başçısı bəyan etdi ki, Ağdamın uğurlu inkişafı hər bir Azərbaycan vətəndaşının işi olmalıdır. Yenidən qurulan bu evin təmsilində güclənən Azərbaycan və onun mətin vətəndaşı görünür.

Noyabr ayının 5-i isə Ağdamda yeni bir tarix yazıldı. Dövlət başçısı İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva cəbhə bölgəsinə səfər edərək növbəti dəfə Ağdamlılara öz dəstəklərini nümayiş etdirdilər. Rayon əhalisi bir daha əmin oldu ki, İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva onların birmənalı arxa-dayanıdır.

Cəbhəyanı kəndlərə qaçqın - Ağdamda yollar 95 faiz təzələnilib

Hələ iki il öncə Ağdamda səfəri zamanı dövlət başçısı rayonda bir sıra infrastruktur layihələrinin gerçəkləşəcəyini, kənd yollarının abadlaşdırılacağı söyləmişdi. Prezidentin Ağdamda növbəti səfəri verilən vədlərin vaxtında yerinə yetirildiyini bir daha təsdiqləmiş oldu.

Ağdam səfərinə Quzanlı-İmam-qulubəyli - Orta Qərənd - Xındırstan avtomobil yolunun açılışı ilə başlayan dövlət başçısı bir daha təmas xəttində yerləşən kəndlərimizin sosial-iqtisadi inkişafını daim diqqət mərkəzində saxladığını göstərdi. Ümumi uzunluğu 25,3 kilometr olan bu yol 29 min nəfərin yaşadığı 14 yaşayış məntəqəsini birləşdirir. Bu layihənin icrası yolboyu yerləşən yaşayış məntəqələrində yük və sərnişin daşınmasının yaxşılaşmasına imkan verəcək.

Yenidən qurulan və uzunluğu 5,4 kilometr olan Əfətli-Hacıuralı-Həsənaxanlı avtomobil yolu 5 yaşayış məntəqəsini 7 minə yaxın sakininə mənzil başına rahat və təhlükəsiz çatmağa imkan verəcək. Ümumiyyətlə, Ağdamda yol infrastrukturunu yenidən qurulur. Rayonun yol infrastrukturunu təxminən 95 faiz təzələnilib, yeni yollar salınıb.

Qarabağda daha bir Muğam Mərkəzi açıldı

Bu bir həqiqətdir ki, Ağdam hər zaman Qarabağ muğam mədəniyyətimizin mərkəzlərindən biri hesab olunub. Ərazisinin böyük hissəsi işğala məruz qalsa da ötən illər ərzində muğam sənətini özünə və yaşamaına dayanıqlı bir istinad nöqtəsi seçən Ağdamın görkəmli musiqiçiləri Qarabağ muğam məktəbi adlı tarixi ənənəni yaşatmaqda davam edirlər.

Muğam Qarabağla bağlı yaddaşımıza, keçmişimizə, müasirliyimizə, mənəviyyatımıza əbədiyyət, basilməzlik, ucaqlıq verən möcüzədir. Zəngin keçmiş, ənənələr, dəyərlər sənətləri olan belə lokal muğam ənənəsi musiqiçilərimiz tərəfindən yaşayılır. Bu xəzinə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən isə dünyaya tanıtıldı. Fondun həyata keçirdiyi layihələrin nəticəsidir ki, 2003-cü ildə UNESCO həm milli, həm də beşər mədəniyyəti üçün Azərbaycan muğamının bədii dəyərini etiraf etdi. Muğam UNESCO-nun "Bəşəriyyətin şifahi və qeyri-maddi irsinin şah əsərləri" siyahısına salınıb.

Mehriban xanım Əliyevanın bu işdə əvəzsiz xidmətləri var. Fondun dəstəyi ilə Qarabağda - Füzuli, Ağcabədi rayonlarında muğam mərkəzləri yaradılıb. Üçüncü mərkəz isə bu il Ağdamda açıldı.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa olunan Ağdam Muğam Mərkəzinin açılışında iştirak edərək bu işə öz dəyərləri töhfələrini verdilər. Ağdam rayonu ziyalılarından, incəsənət xadimlərinin iştirak etdiyi mərasimdə bildirildi ki, Muğam Mərkəzinin tikilməsi Mehriban xanım Əliyevanın bölgəyə olan böyük diqqət və qayğısının təzahürüdür. Bu, muğamın intibah dövrünü yaşamasına bariz nümunədir. Muğam sənətini yaşadan, dünyaya tanıdan Heydər Əliyev Fondunun bu istiqamətdə gördüyü işlər əvəzsizdir.

35 subartezian quyusu qazılacaq, 19 kənddə 121 ev təmir ediləcək

Bu gün Ağdamda reallaşan və həyata keçiriləcək olan layihələr rayonun sosial-iqtisadi inkişafına böyük töhfə verəcək. İndiyədək görülən işlərə gəlincə isə deyə bilərik ki, rayonda elektrik enerjisi ilə bağlı heç bir problem yoxdur, qazlaşdırmanın səviyyəsi 98 faizdir. İcməli su və suvarma suyu ilə bağlı problemləri həll etmək üçün dövlət başçısı 2016-cı ildə 30 subartezian quyusunun qazılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Görüləcək işlərə bağlı ətraflı məlumat verərək İlham Əliyev növbəti sərəncamı ilə əlavə 35 subartezian quyusunun qazılacağını, eyni zamanda yeni məktəbin tikintisinin aparılacağını söylədi.

Xatırladaq ki, Ağdamda xəstəxana, doğum evi, uşaq xəstəxanası, Olimpiya İdman Kompleksi tikilib. Lakin hələ də təmas xəttinə yaxın olan 19 kənddə təmirsiz 121 ev var. Dövlət başçısı bu evlərin də yenidən tikilməsi, bərpası ilə bağlı müvafiq sərəncamın verəcəyini diqqətə çatdırdı.

Ağdamda yenidən Qarabağ xalçaları toxunacaq

Son illər Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı sahəsində həyata keçirilən davamlı islahatlarla əlaqədar ən qədim təbii sənət növlərindən biri olan xalçaçılığa da diqqət artır. Xalçaçılıq tarixən həm Azərbaycan xalqının məişətinin ayrılmaz hissəsi, həm də milli mədəniyyətin bariz nümunəsi olub. Bu sahənin inkişafına xüsusi diqqət yetirən Prezident İlham Əliyevin qayğısı sayəsində artıq Horadiz, Şəmkir, Quba, Xaçmaz, İsmayilli və Lənkərandan xalça müəssisələri istifadəyə verilib.

Növbəti müəssisə isə Ağdamda açıldı. İlham Əliyevin açılışında iştirak etdiyi "Azərxaçla"nın Ağdam filialı Quzanlı qəsəbəsindəki Heydər Əliyev prospektində yerləşir. Burada 150 toxucu və 14 inzibati-təsərrüfat işçisinin çalışması nəzərdə tutulub. İlkin mərhələdə 90 nəfər işə qəbul olunub.

Filialda müxtəlif ölçülü 43 dəzgahda Azərbaycan xalçaları toxunacaq. Əsasən Ağdam, Bərdə, Beyləqan, Cəbrayıl, Füzuli, Kəlbəcər, Qubadlı, Xocalı, Laçın, Şuşa və Zəngilan rayonlarının kəndlərində toxunan tarixi və orijinal Qarabağ xalça çeşnilərinin toxunmasına üstünlük verilib. Bu çeşnilər dünya muzeylərində, şəxsi kolleksiyalarda mühafizə olunan, həmçinin respublikamızın ayrı-ayrı bölgələrindən toplanılan qədim və orijinal xalçalar əsasında "Azərxaçla"nın rəsamları tərəfindən hazırlanıb.

"Cənab Prezident, sizin sayənizdə ailələrimizin yanında alnacaq, üzüağlıq"

Ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafı dövlət başçısının ən çox diqqət yetirdiyi sahəyə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin keçirdiyi regional müşavirələr, verdiyi tapşırıqlar bu sahədə böyük inkişaf səbəb olub.

Sürətlə inkişaf edən sahələrdən biri də pambıqçılıqdır. Bu il 200 min ton pambıq tedarük olunub. Keçən il bu vaxtdək bu rəqəm təxminən 160 min ton idi. Əgər pambıq yığım kompaniyası belə davam etsə, deməli, respublika üzrə təxminən 260 min ton pambıq tedarük edilə bilər. Hazırda ölkəmizdə pambıqçılıqda 190 min insan işləyir. Həm ailə bütüncüsü yaxşılaşdırır, həm də dövlətə xeyir verir.

Prezident və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağdam səfəri çərçivəsində yolluğu Ağcabədi rayonunun Hındarç qəsəbəsində Əsmər Hüseynovanın pambıq sahəsi ilə tanışlıq zamanı dövlət başçısının pambıqçılara maraqlı dialoqu diqqət çəkdi.

Pambıqçılığın inkişafından söz açan Prezident son illərdə əldə edilən uğurları yüksək qiymətləndirdi. Qeyd etdi ki, 2016-cı ildə pambığın kiloqramının qiyməti 41 qəpik idi. Sonra qaldırdıq 50 qəpikə, bu il isə 65 qəpikə yüksəldilib. Bu, insanların daha çox pul qazanması üçün təbiiq edilir.

Pambıqçılar isə dövlətin bu addımını belə dəyərləndirdilər: "Bəli, qazancımız yaxşıdır. Allah köməyinin olsun. Sizin sayənizdə ailələrimizin yanında alnacaq, üzüağlıq".

Atçılıq kompleksində Qarabağ cinsindən olan 200 at saxlanılır

1993-cü ildə Ağdam rayonunun erməni təcavüzkarları tərəfindən işğal edilməsindən sonra Azərbaycanda milli sərəvət, yerli genofondun əsaslarından olan Qarabağ atları köçkünlük həyatı yaşayır. Qarabağ Atçılıq Kompleksi 1994-cü ildən isə Ağcabədi rayonunun Xamtorpaq ərazisində fəaliyyət göstərir. Bütün çətinliklərə baxmayaraq, Qarabağ atlarını bu günədək qoruyub saxlamaq mümkün olub.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva səfər çərçivəsində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Heyvandarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun tabeliyindəki "Qarabağ Atçılıq Təsərrüfatı" MMC-nin Qarabağ Atçılıq Kompleksinin açılışında da iştirak ediblər.

Kompleksdə atların daxili orqanlarının müayinəsi, boğazlığın ilkin təyini, sınıq və zədələnmələrin diaqnostikası, yarışlardan əvvəl və sonra, karantin dövründə müayinələrin aparılması, istifadə edilmiş laboratoriya avadanlığının sterilizasiyası, həmçinin seleksiya damazlıq işini aparmaq üçün avadanlıq və alətlər var. Hazırda kompleksdə Qarabağ cinsindən olan 200 at saxlanılır. Kompleksdə

yaradılan şərait deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın milli sərəvət olan Qarabağ atları hazırda öz keçmiş şöhrətinin qayıdış dövrünü yaşayır.

Aprel döyüşləri barışmaz ruhumuzun təzahürüdür

Dövlət başçısı və xanımı Mehriban Əliyevanın Ağdam, cəbhəyanı ərazilərə səfərləri bir daha bütün qazanlı və məcburi köçkünlərin böyük qaydışa inamını möhkəmləndirdi və Ali Baş Komandanı etibarə daha da artırdı. Ölkənin hər bir vətəndaşı bir daha əmin oldu ki, Azərbaycan Prezidenti bu gün erməni tapdağında qalan torpaqlarımızın işğal faktı ilə barışmır və heç zaman barışmayaacaq da.

Cənab İlham Əliyev Ağdamda bir daha bəyan etdi ki, Dağlıq Qarabağ işğalı, tarixi Azərbaycan torpağıdır, əsrlər boyu belə olub, bu gün də belədir, sabah da belə olacaq. Sadəcə olaraq, 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanda baş vermiş hadisələr, xaos nəticəsində Ermənistan xarici dəstəklə torpaqlarımızın bir hissəsini işğal edib. Ancaq iki il bundan əvvəl Azərbaycan Ordusu nümayiş etdirdi ki, torpaqlarımızı hərbi yolla azad edə bilərik və etdik də. Aprel, Güntü döyüşləri bunu təsdiq edən realıqdır. Aprel döyüşləri bizim barışmaz ruhumuzun təzahürüdür. Bu döyüşlər onu göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu istənilən vəzifəni icra etməyə qadirdir.

Lakin əfsuslar olsun ki, beynəlxalq hüququn normaları tamamilə kənar qoyulub. Buna baxmayaraq Azərbaycan istədiyinə nail olacaq: "Biz ədalət tələb edirik. Biz tələb edirik ki, tarixi torpaqlarımız işğalçılardan azad edilsin və ediləcəkdir. Azərbaycan dövləti bu müqəddəs məqsədə çatmaq üçün bundan sonra da bütün lazımi tədbirləri görəcək. Ümid edirik ki, Ermənistan rəhbərliyi bölgədə yaranmış vəziyyəti düzgün təhlil edərək, öz işğalçı qüvvələrini tezliklə bizim torpaqlarımızdan geri çəçirəcəkdir. Əks təqdirdə, istənilən variant mümkündür və biz istənilən variantda hazırıq".

Prezident Ehtiyat Fondundan Ağdam 6,5 milyon manat ayırdı

Bütün rayonlara səfərdən sonra müvafiq sərəncamlar imzalayan dövlət başçısı Ağdam rayonunun sosial-iqtisadi inkişafı və digər müxtəlif layihələrin icrası ilə bağlı sərəncam imzaladı.

Erməni silahlı birləşmələri ilə təmas xəttinə yaxın 19 yaşayış məntəqəsində mülki əhalinin mənzil-məişət şəraitini yaxşılaşdırmaq məqsədilə 139 ailənin yaşadığı 121 fərdi yaşayış evinin bərpası üçün Prezidentin Ehtiyat Fondundan Ağdam Rayon İcra Hakimiyyətinə 3 milyon manat, rayonun Birinci Yüzbaşı kəndində 132 şagird yerlik yeni ümumtəhsil məktəbi binasının tikintisi üçün Prezidentin Ehtiyat Fondundan Təhsil Nazirliyinə ilk olaraq 1 milyon manat ayırdı.

Digər sərəncama əsasən Prezidentin Ehtiyat Fondundan Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açığı Səhmdar Cəmiyyətinə ayrılan 2,5 milyon manat vəsaitlə rayonun əhalisi 26265 nəfər olan 20 yaşayış məntəqəsində 1050 hektar əkin sahəsinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə 35 subartezian quyusunun layihələndirilməsi və qazılması prosesi həyata keçiriləcək.

Beləliklə, dövlət başçısının imzaladığı 3 sərəncama əsasən Prezidentin Ehtiyat Fondundan bu layihələrin gerçəkləşdirilməsinə 6,5 milyon manat vəsait sərflənəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Üzü Şuşaya doğru...

Əlimizdə müqəddəs bayraq, qəlbimizdə yurd həsrəti, dilimizdə vətən nəğməsi ilə...

Əvvəli 1-ci səh.

Uzun məsafəni qət etdikdən sonra, nəhayət, Bayraq meydanına çatırıq. Meydanda hündürlüyü 64,5 metr olan bayraq dirəyi ucaldılıb, ərazidə yaşılıqlar salınıb, 8 minə yaxın həmişəyaşıl ağac əkilib.

Gənclərin milli dəyərlərə ehtiramı

Tədbiri açıq elan edən xalq artisti Nürəddin Mehdi-xanlı vətənpərvərlik və bu ülvi hissən asılanması istiqamətində maraqlı fikirlər səsləndirdi. Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov üçrəngli bayrağın Azərbaycan dövlətinin müqəddəs rəmzlərindən biri və bu il 100-cü ildönümü qeyd edilən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigar olduğunu vurğuladı. Qeyd edildi ki, müsəlman şərqində ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yarananda dövlət atributu olaraq məhz üçrəngli bayraq təsdiq olunub.

Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə ənənəvi olaraq keçirilən "Bayraq yürüşü"nün gənclərin milli dəyərlərə ehtiram, milli ideallara bağlılıq ruhunda tərtibi olunması baxımından əhəmiyyətini diqqətə çatdıran F. Qurbanov bu gün Azərbaycan dövlətinin yüksək sürətlə inkişaf etdiyini, bir çox beynəlxalq rəyinqələrdə yaxşı uğurlar əldə etdiyini vurğuladı.

Firudin Qurbanov varlığını dünyaya tanıdan bayrağımızın Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında işğal altında olan ərazilərimizdə dalğalanacağı günə az qaldığını söylədi.

Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ali Əliyev də çıxış edərək cəbhə bölgəsində belə tədbirin keçirilməsinin gənclərdə bayraq sevgisini daha da artıracağını vurğuladı. Azərbaycan bayrağının tarixindən söz açan Ali Əliyev bayrağımızın işğal olunmuş torpaqlarımızda dalğalanacağı günə az qaldığını vurğuladı.

Əlinə bayraq alan hər kəs onun müqəddəsliyini hiss edir

"N" sayılı hərbi hissə komandirinin müavini, polkovnik Elşad Əbilov da öz növbəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin üçrəngli bayrağımızı Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında işğal altında olan ərazilərimizdə dalğalandırmağa hər an hazır olduğunu bildirdi. Tarix elmləri doktoru Anar İsgəndərov da bildirdi ki, Azərbaycanın üçrəngli bayrağının yenidən dövlət rəmzi kimi bərpə olunması ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Üçrəngli bayrağımız ilk dəfə ulu öndər Heydər Əliyevin sayəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasında dalğalanıb. Onun sözlərinə görə, hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçrəngli bayrağımızın bütün torpaqlarımızda dalğalanması üçün əlindən gələni etməlidir.

Təhsildə mühüm nailiyyətlər

Bu gün, işğala məruz qalmasına baxmayaraq, Füzuli rayonunda təhsilin inkişaf etdiyini deyən rayon təhsil şöbəsinin müdiri Ramella Məmmədova jurnalistlərə açıqlamasında bildirdi ki, burada ümumilikdə 12960 nəfər şagird təlim-tərtibi ilə 2136 müəllim məşğul olur. Bildirildi ki, Füzuli rayonu üzrə 81 təhsil müəssisəsi var.

Rayon müəllimlərinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirən Ramella Məmmədova şagirdlərin də nəticəsindən çox razıdır: "Hər il xeyli sayda şagirdimiz ali məktəbə qəbul olur. Bu il 504 nəfər müxtəlif ali təhsil

müəssisələrinə qəbul olaraq tələbə adını qazanıb. Şagirdlərimiz respublika üzrə keçirilən fənn olimpiadalarında iştirak edərək layiqli yerlər qazanırlar". Çıxışlardan sonra əsgərlərin döyüş hazırlığı səviyyəsini izlədik və şagirdlərimiz müddətdə torpaqlarımızı düşmənlə tapdağdan azad etsin.

Fəriyə ƏHMƏDOVA, "Azərbaycan"

Bakı Metropoliteni-51

Bakı metrosunun ikinci yarıməsrinin ilk ili də artıq geridə qaldı. Ötən ilin bu günlərində 50 illik yubileyini qeyd edən metropoliten 1 il də yaşladı. "Bakı Metropoliteni" QSC-nin yaradılmasından sonrakı 5 ilin hər biri kimi, bu son ilin də öz rəngi, nəfəsi, yaddaşı, ahəngi var. Bakı Metropoliteni yarıməsrlik fəaliyyəti dövründə şərfli yol keçib. Bu yolun sət enişləri, uca yoxşuları, ciddi çətinlikləri olub. Bütün bunlar ölkəmizdəki iqtisadi-siyasi durumun təzahürü kimi yaşanıb. Amma yeni əsrin ilk illərindən respublika həyatının bütün sahələrində, eləcə də iqtisadiyyatdakı vüsətli dirçəliş metronun fəaliyyətinə də təsirini göstərib.

Əsrin ilk onilliyinin ikinci yarısında yeraltı yollarımızın uzunluğunda, stansiyalarımızın sayında artım müşahidə olundu. Bakı Metropoliteninin perspektiv inkişafı üzrə Dövlət Proqramının icrasına başlandı. Amma yeniləşmə müasirlik ruhu, dövrün nəbzine uyğun strateji yanaşma, perspektivə daha aydın baxış tələb edirdi. 2014-cü il fevralın 27-də dövlət başçısının "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması barədə sərəncamı da məhz bu səbəbdən irəli gəldi. Sərəncama əsasən, Bakı Metropoliteni və "Azertunelmetrotikinti" Səhmdar Cəmiyyətinin yenedən təşkilatı yolu ilə səhmləri dövlətə məxsus "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti yaradıldı və bundan sonrakı 5 ilə yaxın müddət göstərdi ki, dövlət başçısı Bakı metrosunun inkişafında daha yüksək sürətə nail olmağın yolunu qeyd-şərtsiz düzün müəyyən edib. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin yeni quruma təyin edilən rəhbərliyin qarşısına qoyduğu məsələlərdən ən başlıcası isə yeraltı yollarda təhlükəsizliyin yüksək səviyyəyə çatdırılması idi.

Bütün rels nəqliyyatında olduğu kimi, metropolitendə də təhlükəsizlik daha çox yol və lokomotiv təsərrüfatları ilə bağlıdır. Həmin dövrdə Bakı Metropolitenində hər iki sahədə böyük islahatların aparılmasına kəskin ehtiyac yaranmışdı.

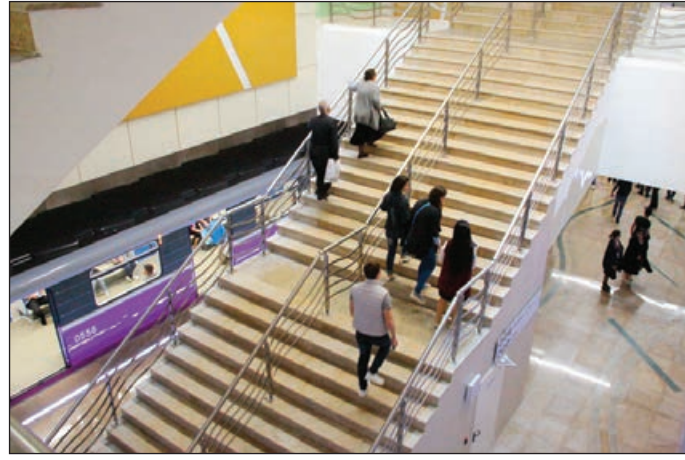
QSC rəhbərliyi hərəkətin təşkilatı ilə bilavasitə bağlı olan sahələrin texniki vəziyyətinin dəqiq təhlili və qiymətləndirilməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, bu sahədə ən müasir üsulların metroya gətirilməsini bütün işlərin başlanğıcı hesab etdi. 2014-cü ilin payızında dünyanın aparıcı ölkələri, o cümlədən Almaniya, Fransa, ABŞ-in sahə mütəxəssisləri ilə sıx əməkdaşlıq edən Rusiyanın TVEMA şirkətinin Bakı Metropoliteninin mütəxəssisləri ilə yerli şəraitdə yığıldığı diaqnostika kompleksi təkcə yolun deyil, tunel qurğularının, tunel geyimləri arxasındakı mühitin, elektrik şəbəkəsinin, işarəvermə və rabitə sistemlərinin, kablərlərin, tunellərin endazə ölçülərinin, təmas relsinin, rels dövrəsinin, qızmaya məruz qalma ehtimalı olan bütün avadanlıq və texniki qurğuların vəziyyətini öyrənmək üçün istilik ölçmələri aparır.

2015-ci il aprel ayının 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə "Nərimanov" elektrik deposunda innovasiyalar baxımından ən yüksək 4-cü nəslə mənsub qatarlara və ilk müasir diaqnostika kompleksinə baxış keçirildi. Həmin ilin oktyabrın 16-da metropoliten infrastrukturunun çoxfunksiyalı diaqnostika kompleksi rəsmi fəaliyyətə başladı və qısa müddətdə beynəlxalq səviyyədə mütəxəssislərin diqqətini cəlb edərək böyük nüfuz qazandı. Fəaliyyətinin ilk ilində kompleks Moskvada keçirilən diaqnostik vasitələrin beynəlxalq sergi-simpoziumunda dünyada analoqu olmayan diaqnostika qurğusu kimi

qiymətləndirildi. Bu ilin sentyabrında Berlinə keçirilən nüfuzlu "Innotrans" sergisində diaqnostika vasitələrinin fəaliyyətinə həsr olunmuş videoçarxın əsas hissəsi məhz Bakı Metropoliteninin diaqnostika kompleksinə həsr olunmuşdu. İtaliyanın, Hindistanın, Gürcüstanın sahə mütəxəssisləri, eləcə də Ümumrusiya Dəmiryol Nəqliyyatı Elmi-Tədqiqat İnstitutu bəkilərinin bu sahədə təc-

İkinci yarıməsrin başlanğıcında

Metropolitendə iki sahənin yenilikləri bütün nailiyyətlərin miqyasını əyani nümayiş etdirir

rübəsini öyrənmək məqsədilə Bakı Metropolitenində olublar.

Hərəkətin təhlükəsizliyi baxımından yolun texniki vəziyyəti daha böyük diqqət tələb edir. Statistika göstərir ki, dünyada baş verən demir yolu qəzalarının 60-65 faizi demir yollarında nasazlıqlar səbəbindən baş verir. Rels nəqliyyatında daimi nəzarət tələb edən yolun alt yatağı, üst quruluşu müxtəlif parametrlər üzrə müvafiq ölçülərə uyğun olmalıdır. Burada isə söhbət ən kiçik ölçü vahidləri nə qədər dəqiqlikdən gedir. Bu ölçülərin normalara uyğunluğuna görə yolun vəziyyəti qiymətləndirilir. Son 4 ildə yeraltı yolların cari və əsaslı təmiri sahəsindəki köklü tədbirlərlə bu işin daha məqsədyönlü şəkildə aparılması təzliklə bəhrəsini verdi. Belə ki, 2014-cü ilin əvvəlində 72 km-ə bərabər olan yeraltı yolların cəmi 400 m-i "əla" qiymətə layiq idi. Müqayisə üçün deyək ki, bu gün yolun 65 km-i əla vəziyyətə gətirilib. Kafi və qeyri-kafi yollar tamamilə ləğv edilib. Cəmi 4 il ərzində belə yüksək nailiyyətin əldə olunması "Bakı Metropoliteni" QSC-də yeraltı yollarla bağlı aparılan islahatların

həyata keçirilməsində strateji istiqamətin düzgün seçilməsinin nəticəsidir.

Yeniliklərin miqyası isə ən yüksək dünya standartlarına doğru gedir. Həyata keçirilən başlıca yeniliklərdən biri yollarda taxta şpalların demir-beton konstruksiyalı analoqları ilə əvəzlənməsidir. Demir-beton şpallar istismar xüsusiyyətlərinə görə daha sərfəli və uzunömürlüdür, bütün texniki tələblərə əməl olunduqda az qulluq tələb edir. Bu da, öz növbəsində, işçi qüvvəsindən daha səmərəli istifadə etməyə imkan verir. Digər tərəfdən, demir-beton şpallar kənarından alınır. 2016-cı ilin sonunda "Bakı Metropoliteni" QSC özünün demir-beton konstruksiyalı istehsalatı sahəsində dünyanı aparıcı müəssisələrindən olan "Vollert" şirkəti ilə işbirliyi nəticəsində beton blokların istehsalı sexi fəaliyyətə başlayıb. Sexin fəaliyyəti isə yalnız yerli kadrlar tərəfindən təmin edilir. Ümumiyyətlə, gələcəkdə istehsal gücünün artırılması da mümkün olan bu sexin məhsulu "Made in Azerbaijan" brendinə bir töhfədir. Burada istehsal olunan beton bloklar ilk olaraq "Nərimanov"

elektrik deposunda çəkilən yeni sınaq yolunda uğurla tətbiq olundu, təcrübəsi öyrənilirdi. Hazırda isə bu beton bloklar Banövşəyi xəttin yeni inşa olunan "Memar Əcəmi-B-03" mənzilində uğurla tətbiq olunur və artıq tunellərdə quraşdırma işləri başa çatıb.

Sadə, daha uzunömürlü və səmərəli beton şpallara keçilməsi depo və park yollarında da mərhələlərlə davam etdirilir. Burada Ələt şpal zavodunun məhsullarından istifadə olunur.

Onu da qeyd edək ki, bu yollarda yolun digər üstquruluş elementləri də texnoloji innovasiya məhsullarıdır. "Vossloh" şirkətinin 300 UTS yol bəndlərinin tətbiqi, yeni tipli İspaniya istehsalı olan yoldəyişdiricilərin funksionallığı ilə seçilir. Bu yoldəyişdiricilər daha uzun, qatarlara daha geniş və sürətli manevar, yoldan yola keçmək imkanı yaradır. Yeni tətbiq olunan təmas relsi isə alüminium materialdan hazırlanmaqla gövdəsi poladdandır. Bu tip təmas relsləri elektrik enerjisinə 25 faiz qənaət etməyə imkan verir. Bütün bunlar yolla bağlı həyata keçirilən yeniliklərin sadəcə bir qismidir. Bununla yanaşı, iş prinsipləri-

nə gətirilən yenilikləri də qeyd etmək olar. Yola xidmət, qulluq göstərən heyətlər artıq planşet və notbuklar vasitəsilə yollara birləşməyə başlayıb, əldə olunan materialları yerində təhlil edərək, yoxlanılan sahələrin, nöqsanın yerini dəqiq müəyyən edə və onun aradan qaldırılması yollarını avtomatik müəyyən edə bilərlər.

Yolla bağlı təhlükəsizliyin digər vacib tərəfi lokomotiv təsərrüfatıdır. 5 il əvvəllə müqayisədə irəliləyiş ölçüyağalmazdır. Hər həftə 15-20 qatar yolda işini başa çatdırmaq üçün nasazlığa görə depoya qayırdı. İndi isə belə halların sayı 4 dəfəyə yaxın azalıb. Hətta ələ həftələr olur ki, nasazlığa görə xətdən çıxarılan qatar olmur.

Bu nəticənin əldə edilməsi vaqonların təmir bazasının gücləndirilməsi ilə qatarların təmirarası qaçış müddətlərinin normalara uyğunlaşdırılması, təmir müddəti ötmüş qatarların xəttdə buraxılması hallarının aradan qaldırılması sayəsində mümkün olub. Metro muzun yeganə "Nərimanov" elektrik deposunda icrası mümkün olan ən böyük təmir növü 3 saylı cari təmir idi. Əvvəllər il ərzində bu təmir həcmi 20-30 qatar

üzərində yerinə yetirmək mümkün olurdusa, deponun istehsalat sahələrində aparılan yenidənqurma, avadanlıqların yeniləşdirilməsi və istehsalat prosesini sürətləndirən, təmirin keyfiyyətini artıran, əl əməyini minimuma endirən yeni qurğu və avadanlıqların tətbiqi nəticəsində təkcə keçmiş müddətə qatılmaq kifayət deyil, 70 qatar göstərilən həcmdə təmir prosesində keçib. İndi hazırda depoda təmir üzrə müddət keçmiş qatar qalmayıb.

Əsaslı təmirə gəldikdə isə, bir daha qeyd edək ki, Bakı metrosunun deposu belə təmir üçün nəzərdə tutulmayıb və ələ bu səbəbdən ki, vaqonların əsaslı təmiri əvvəldən keçmiş SSRİ metropolitenlərində, vaqon təmiri müəssisələrində yerinə yetirilirdi. Təkcə 2013-2015-ci illərdə 6 qatar Moskva Elektrik Qatarlarının Təmiri Zavodunun Tbilisi filialında əsaslı şəkildə yenilənib. İstismar xərclərini qat-qat yüksəldən bu vəziyyət "Bakı Metropoliteni" QSC-nin rəhbərliyini metropoliten tarixində ilk dəfə qatarların əsaslı təmirinin və modernləşdirilməsinin yerli şəraitdə təşkilatı ilə bağlı ciddi addımlar atmaq üzərində düşündürdü. Aydın ki, bu

şəraitdə yerli şəraitdə təşkilatı külli miqdarda vəsaitə qənaət etməyə imkan yaradır. Vaqonların nəqliyə, gömrük xərclərinə sərf olunan vəsaitə qənaət etməklə yanaşı, təmirin yerli şəraitdə aparılması, həm də daha yüksək keyfiyyət göstəricilərinə və vaqon təmiri sahəsində yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin yetişməsinə imkan verdi.

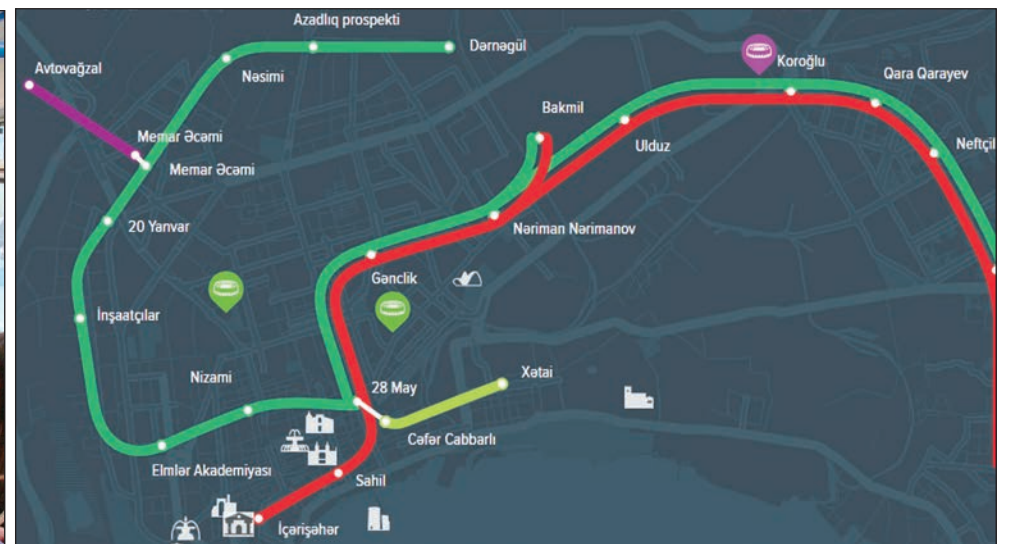
Əsaslı təmirə keçid 2014-cü ildə mərhələli şəkildə başladı. Birinci mərhələ vaqonların korroziyadan təmizlənmək rənglənməsindən ibarət idi. İlk 10 vaqon qum şırnağı ilə korroziyadan təmizlənmək rəngləndi. 2015-ci ildən başlanan sonrakı mərhələdə təmir işləri vaqonların salonlarına keçdi. Döşəmə və divar örtükləri yeniləndi, qapıların rezinləri dəyişdirildi, havalandırma xətti təmizləndi. Yeni quraşdırılan oturmaçaların üzərinə həkk edilən "Bakı Metropoliteni" QSC-nin loqotipi sərnişin salonunun görkəminə müsbət təsir edən dizayn elementinə çevrildi. Üçüncü mərhələdə elektrik xətləri və işıqlandırma şəbəkəsi də əsaslı şəkildə yenidən quruldu.

Vaqonların ön hissəsinin dəyişdirilməsi isə daha ciddi və sərfəli tələb edən əməliyyat idi. İlk nümunələr Tbilisidə təmir olunan vaqonların üslubunu saxlasa da, sonradan vaqonların ön hissəsi yeni dizayn üzrə hazırlandı. Xüsusi materialdan hazırlanan ön hissə korroziyaya və fiziki təsirlərə davamlı, yüngül, etibarlı və təhlükəsiz, maşinist üçün daha rahat və əlverişli idarəetmə şəraiti kəsb etdi. Platformaya nəzarət güzgülərinin yeni forması və ölçüsünün böyüklüyü maşinistin görmə dairəsini genişləndirdi. Bu işlər xüsusi hazırlıq, avadanlıq bazası olmayan bir sahədə yerinə yetirildi. Əsas istehsalat sahəsi - qatarların əsaslı təmiri sexinin tikinti işləri bunlara paralel olaraq aparıldı. Sex 2017-ci ilin noyabrında istifadəyə verildi və ilk qatar təmirə qəbul edildi. Bu, Bakı Metropoliteni üçün tarixi bir gündü. Yeni sex il ərzində 30-a yaxın vaqonu əsaslı şəkildə təmir etmək gücünə malikdir. Bu ilin iyununda sexin ilk məhsulu olan yenilənmiş qatar xəttə çıxdı. Bütün bunlar təkcə metropolitendə lokomotiv briqadalarının peşəkərliliyinin yüksəldilməsinə, elmi potensialın artırılmasına xidmət etmir. Eyni zamanda, metropoliten tarixinin ən mühüm yeniliklərindən biri olan vaqonların əsaslı təmiri ölkədə vaqonqayırma sənayesinin formalaşması üçün bir başlanğıcdır.

Əlbəttə, ötən dövrün yeniliklərindən çox bəhs etmək olar. İşarəvermə və rabitə, elektrik təchizatı, ventilyasiya sistemləri sahəsində ən müasir texnologiyalar və avadanlıqların tətbiqi ildən-ilə genişləndirilir.

Onların hər biri barədə ayrıca və geniş söhbət açmaq olar. Amma təkcə onu qeyd etməklə kifayətlənək ki, Bakı Metropoliteninin üzv olduğu Beynəlxalq "Metro" Assosiasiyasının oktyabrın əvvəlində şəhərimizdə keçirilən müşavirəsinin iştirakçılarının yeraltı nəqliyyatımızın texniki inkişafı sahəsində əldə edilən nailiyyətlərin, həqiqətən də, böyük olduğunu təsdiq etdilər. "Metro" Assosiasiyasının daha bir tədbirində - Sankt-Peterburqda metropolitenlərin baş mühəndislərinin müşavirəsində Bakı Metropoliteninin adı təcrübəsi öyrənilməyə layiq metropolitenlər sırasında çəkilib. Bu, bütün metropolitençilərimizdə qürur doğuran bir haldır. Amma Bakı metropolitençiləri nəzərdə tutduqları işlərin çox hissəsini hələ görməyiblər, qarşıda yeraltı magistralların eməkçilərini daha böyük zəfərlər gözləyir.

Bəxtiyar ƏZİZLİ,
"Azərbaycan"

İQTİSADİYYAT

Aqrar inkişafın yeni hədəfləri

Əvvəli 1-ci səh.

İndi aqrar sahədə müasir texnika və texnologiyalardan istifadə edərək məhsul bolluğunu yaratmaq günümüzün tələbidir. Ölkəmizdə bu istiqamətdə bir sıra işlər görülüb. İlk növbədə müasir tələblərə cavab verən, məhsulu itkisiz yığan, becərmədə az yanacaq sərf edən texnikalar alınaraq fermerlərə güzəştli qiymətlərlə satılır. Təkcə cari ilin 9 ayında 5700 kənd təsərrüfatı texnikası alınıb, fermerlərin işi yüngülləşib, məhsuldarlıq çoxalıb. Digər tərəfdən, məhsul bolluğuna nail olmaq üçün meliorativ tədbirlər görülür. Əkin sahələrinin keyfiyyətli su ilə təmin edilməsi də məhsuldarlığı stimullaşdıran əsas amillərdən biridir.

Aqrar sektorun inkişafında iri fermer təsərrüfatlarının və aqroparkların yaradılması istiqamətində görülən işlər də nəticəsiz qalmır. Belə ki, ən yüksək məhsuldarlıq bele təsərrüfatlarda əldə edilir. Məsələn, taxılçılıq sahəsində iri fermer təsərrüfatlarında hər hektardan 50 sentner məhsul götürüldüyü halda, kiçik fermer təsərrüfatlarında bu rəqəm 30 sentnerdir. Cari il 3 milyon ton taxıl tədarük edilməsində iri fermer təsərrüfatlarının da rolu böyükdür.

Ümumiyyətlə, dünyada son dövrlər aqroparkların həm sayı, həm də istehsal və emal sferası genişlənir. Bu da müsbət nəticə verir. Belə ki, aqroparklarda həm məhsul yetişdirilir, həm də emal edilərkən son məhsula çevrilir, daha çox gəlir əldə etməyə imkan yaradır. Odur

ki, aqrar sektora kapital qoyuluşu ildən-ilə artır. Ölkəmizdə müxtəlif istiqamətlər üzrə aqroparklar yaradılır. Hazırda 4 aqropark fəaliyyət göstərir, ümumilikdə 45 aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulub. Fəaliyyət göstərən aqroparklarda məhsuldarlıq çox yüksəkdir. Xüsusilə tərəvəzçiliklə məşğul olan aqroparkların təmsilində bunu söyləmək olar. Son 2 ildə pomidor istehsalının və ixracının dəfələrlə artması bunu sübut edir. Kənd təsərrüfatında mövcud olan ənənəvi sahələrin dirçəldilməsi də aqrar sektorunda məhsul istehsalının artım dinamikasına müsbət təsir göstərir. Məsələn, pambıqçılığın inkişafı ilə bağlı

qəbul edilən qərardan sonra 2016-cı ildə ölkədə 90 min ton, keçən il 207 min ton pambıq tədarük edilmişdir. Cari ildə 250-260 min ton pambıq tədarük edilməsi nəzərdə tutulub. Pambıqçılığın inkişafı təkə öiqtisadi nəticələrlə məhdudlaşmır. Bu, həm də sosial məsələlərin həllinə imkan yaradır. Belə ki, pambıqçılığın inkişafı istiqamətində görülən işlər sayəsində 190 mindən çox insan bu sahədə çalışaraq məşğulluğunu təmin edir. Eyni zamanda, bol məhsul pambıqçılara yaxşı gəlir əldə etməyə imkan yaradır. Beləliklə, ölkəmizin geniş bir coğrafiyasında məhsul istehsalı artır və üstəlik, həmin bölgədə yaşayan insanlar yüksək gəlir əldə etməklə öz güzəranlarını yaxşılaşdırırlar.

Sovetlər dönəmində Azərbaycanda üzümçülük geniş yayılmışdır. Ötən əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında üzüm bağlarının məhv edilməsi nəticəsində bu növ məhsulun istehsalı da aşağı düşmüşdü. Üzümçülüğün yenidən bərpası məhsul istehsalı ilə yanaşı, əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsində də əhəmiyyətli rol oynayır. Üzümçülük gəliri məhsulun alıcıları çoxdur. İstər ölkə daxilində, istərsə də xarici bazarla məhsul çıxarmaq mümkündür. Digər tərəfdən, şərəbçilikdə xammal kimi üzümün istifadə edilir.

Baramaçılığın bərpası da bu sahədə məhsul istehsalının yüksək təpəyə artmasına imkan yaradır. 2015-ci ildə cəmi 236 kiloqram məhsul istehsal olunduğu halda bu il 500 tondan çox barama tədarük edilmişdir. Barama istehsalı yüksək gəlirli sahədir. Bu məhsulu yetişdirmə müddəti 30-40 gündür. Onun istehsalı bölgədə yaşayan insanların məşğulluğunun təminatında önəmli rol oynayır. Əgər 2016-cı ildə bu işlə 3 min, 2017-ci ildə 10 min insan məşğul olursa, cari ildə onların sayı 22 minə çatıb. Üstəlik, məhsul emal edən Şəki İpək Kombinatında da çalışanların sayı artıb. Başlıcası isə, Azərbaycan ipayinin daxili tələbatı ödənilməklə xarici bazarla çıxarılmasına da imkan yaranıb.

Ölkəmizin meyvə yetişdirmək potensialı da yüksəkdir. Müxtəlif növ meyvələrin istehsalının bərpası müsbət nəticəsinə xurma istehsalında özünü daha çox göstərir. Bunun sayəsində xurma ixracı 2 dəfə artıb. Həmçinin yeni nar bağları salınıb. Yaxın illərdə narın ixracında da belə yüksək nailiyyətlər əldə olunmasına imkan yaranacaq. Meyvə ixracında fəaliyyətin özünəməxsus yeri var. Bu məhsul dünya bazarında tələbat böyükdür. Üstəlik, tez xarab olmadığı üçün onun saxlanması da asandır. Yeni bağların salınması sayəsində fındıq plantasiyalarının ərazisi hazırda 70 min hektardır, hədəf kimi isə bu rəqəmi 83 min hektara çatdırmaqdır.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

ARDNF "Şahdəniz" layihəsi üzrə gəlirlərini açıqlayıb

Fond bu il AÇG layihəsindən 8,3 milyard dollar gəlir götürüb

2007-ci ildən bu ilin noyabr ayının 1-dək Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) "Şahdəniz" yatağı üzrə qazın satışından əldə olunan ümumi gəlirləri 2 milyard 506 milyon dollar olub.

ARDNF-in ictimaiyyətlə əlaqələr departamentindən bildirilib ki, bu ilin əvvəlində "Şahdəniz" layihəsi çərçivəsində xarici sərmayəçilər tərəfindən ARDNF-ə 108 milyon dollar əlavə bonus da ödənilib.

Məlumatda həmçinin bildirilir ki, fond 2001-ci ilin əvvəlindən bu il noyabr ayının 1-dək Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) neft-qaz yataqları blokunun işlənməsi layihəsinin reallaşdırılması çərçivəsində ümumilikdə 136 milyard 782 milyon dollar gəlir əldə edib. Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında isə AÇG layihəsi çərçivəsində ARDNF-ə 8 milyard 296 milyon, o cümlədən "Şahdəniz" yatağı üzrə kondensatın satışından 181 milyon dollar vəsait daxil olub.

Bu il yanvarın 29-da isə fonda "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Azəri, Çıraq yataqlarının və Günəşli yatağının dərindən yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında" SOCAR ilə xarici hasilat şirkətləri arasında imzalanmış yeni sənəd qüvvəyə düşüb.

Londonun "Excel London" arenasında "World Travel Market-2018" beynəlxalq turizm sərgisi açılıb. Beynəlxalq sərgidə Azərbaycan da iştirak edir. Sərgi çərçivəsində Azərbaycan Turizm Bürosu ölkənin yeni turizm brendi olan "Take another look" ("Yenidən fərqli baxışla") marketing kompaniyasının təqdimatını keçirib.

Müxtəlif ölkələrin dövlət nümayəndələri, dünyanın aparıcı turizm şirkətləri və mütəxəssislərinin, eləcə də media nümayəndələrinin iştirak etdiyi təqdimatda Azərbaycan Turizm Bürosunun icraçı direktoru Florian Zenqstsmid çıxış edərək yeni turizm brendi haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, beynəlxalq bazara daha çox turizm təklifləri çıxarmaq, dünyanın məşhur destinasiyaları brendi olmaq, əsrarəngiz maddə və mədəni irsimizi dünya ilə bölüşmək əsas məqsədlər sırasındadır.

Bürün brend və marketing üzrə direktoru Fidan Əliyeva isə Azərbaycanın mədəniyyətinə və tarixinə danışdı: "Ölkəmiz bir çox imkanlara malikdir. Mədəniyyətimiz, insanlarımız, qədim tarixi keçmişimiz, təbii gözəlliklerimiz turistləri hər zaman özünə cəlb edir. Bizim yeni brendi yaratmaqda məqsədimiz Azərbaycanın daha bir gözəlliyini üzə çıxarmaqdır".

Təqdimatdan sonra Azərbaycanın turizm brendi və potensialı haqqında beynəlxalq media üçün mətbuat konfransı keçirilib. Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktorunun müavini Bəhrüz Əsgərov media və turizm şirkətlərinin nümayəndələrinə Şəki, Şamaxı və digər turizm şəhərləri, eləcə də ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq yarışlar haqqında məlumat verərək bildirdi ki, qarşdakı illərdə Azərbaycan Turizm Bürosunun Almaniya, Rusiya, Birlişmiş Ərəb Əmirlikləri, Sudiyyə Ərəbistanı, Hindistan, Çin, Böyük Britaniya, Koreya Respublikası və Fransada nümayəndəliklərini açmağı planlaşdırır.

Sonra Azərbaycan Turizm Bürosunun nümayəndələri ölkəmizin turizm potensialı, marketing strategiyası və yeni turizm siyasəti barəsində sualları cavablandırıldı. Yeni kompaniyanın məqsədi xarici turistləri Azərbaycana dəvət etmək, bütün səyahətçilərə ölkəmizin özünəməxsusluğunu göstərmək və onlara unudulmaz xoş təəssüratlar bəxş etməkdir. Azərbaycanın yeni turizm imicinin, ölkəmizin turistlər üçün cəlb edici məkanlardan biri olması faktının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün qeyd olunan təqdimat xüsusi önəm kəsb edir.

Turizmi ölkənin ikinci ən böyük inkişaf istiqamətinə çevirmək və 2023-cü ilədək Azərbaycana gələn turistlərin sayının iki dəfə artırılmasına nail olmaq kompaniyanın strateji hədəfləri sırasındadır.

Azərbaycanın ixrac missiyası Bolqarıstandadır

İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatlığı ilə ölkəmizin ixrac missiyası Sofiyadadır.

Missiyaya qida məhsulları, şərəb və digər spirtli içkilər istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən 25 yerli şirkətin nümayəndəsi daxildir. Missiya çərçivəsində onlar görüşlər keçirir, ixrac məsələlərinə dair müzakirələr aparır.

"Surqutneftqaz"la əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub

SOCAR AQS-da "Surqutneftqaz" ASC-nin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. Görüşdə gələcək əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

Qonaqlara SOCAR AQS-nin Azərbaycanda və Banqladeş Xalq Respublikasında həyata keçirdiyi qazma layihələri barədə məlumat verilib. "Ümid" və "Bulla" kimi mürəkkəb geoloji quruluşa malik yataqlarda aparılan qazma layihələri qonaqlarda zəngin təəssürat yaradıb.

Nümayəndə heyəti həmçinin müəssisədə həyata keçirilən dinamik idarəetmə sistemi, rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi, işçi personalının təkmilləşdirilməsi istiqamətində aparılan yeni layihələrlə tanış olub.

Görüş qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər və ikitərəfli əməkdaşlığın daha geniş inkişaf perspektivləri barədə müzakirələrlə sona çatıb.

Özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində tədbirlər keçirilir

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən icra olunan özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İmişli, Zərdab və digər bir neçə rayonda 50-dən çox işsiz və işaxtaran vətəndaşa mal və materiallar təqdim olunub.

Onlardan böyük əksəriyyəti biznes-planlarına uyğun olaraq, heyvandarlıq və davarla təminat edilə bilər. Digər bir qismində isə xidmət sahələri üzrə özünüməşğulluq fəaliyyətini qurmaq üçün zəruri materiallar verilib.

Ümumilikdə cari ilin ötən dövründə özünüməşğulluq fəaliyyətini qurmaq üçün potensialları olan 7300-dən çox vətəndaş seçiləcək proqram üzrə təlimlərə cəlb edilib. Onların arasında əlilliyi olanlara, şəhid ailələrinin üzvlərinə, məcburi köçkünlərə, sosial cəhətdən digər həssas qruplara üstünlük verilib. Təlim kursunu bitirdikdən sonra qiymətləndirmələr zamanı biznes planları uğurlu hesab edilənlərin mal və materiallarla təminat olunması həyata keçirilir.

Cəbrayıl, Füzuli, Tərtər, Kürdəmir, Goranboy, Bərdə və digər rayonlarda, habelə Bakı və Sumqayıt şəhərlərində proqram iştirakçılarından bir qismi mal və materiallar alaraq kiçik ailə təsərrüfatları qurublar. Ümumilikdə bu il proqram iştirakçılarından 600 nəfərdən çoxu aktivlərlə təminat olunaraq fərdi təsərrüfatlarını yaradıb. Hazırda bu istiqamətdə iş davam edir.

Yeni platformanın tikintisində yerli infrastruktur və işçi qüvvəsindən istifadə ediləcək

"Yeni əsrin müqaviləsi" çərçivəsində "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) müqavilə ərazisində daha bir platformanın quraşdırılması nəzərdə tutulur. Qurğu keçən ilin sentyabr ayında AÇG üzrə imzalanmış yeni sənədin - "Yeni əsrin müqaviləsi"nin həyata keçirilməsinə xidmət edəcək.

Xəzərdə "Mərkəzi Azəri" və "Şərqi Azəri" platformalarının arasında, mərkəzi nöqtədə yerləşəcək yeni qurğu "Mərkəzi Şərqi Azəri" platforması adlanacaq. Xəzərin Azərbaycan sektorundakı digər platformalar kimi, bu qurğuda yerli infrastrukturdan və işçi qüvvəsindən istifadə edilməklə tikiləcək. Əsas inşaat meydançaları Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodunun və Bibiheybətəki

ATA ("AMEK-Tekfen-Azfen") tikinti-quraşdırma sahəsinin ərazisində olacaq.

"Mərkəzi Şərqi Azəri"nin inşasına da əsasən yerli sakinlər cəlb ediləcək. Onların əksəriyyəti sözügedən istehsalat sahələrinin yaxınlığında yerləşən yaşayış məntəqələrinin sakinləri olacaq. Layihənin tikinti mərhələsinin ən qaynar çağında - bu dövrün 2021-ci ilin əvvəlinə təsadüf edəcəyi gözlənilir - yerli işçi qüvvəsinin sayının 3700 nəfərə çatacağı nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, bundan əvvəlki layihələrdə də məhz həmin təcrübədən istifadə edilmişdir. Məsələn, artıq istismarda olan "Şahdəniz-2" layihəsi ilə bağlı işlərdə 20 min nəfərə yaxın insan çalışıb.

Neft layihələri və ekologiya

Neftlə çirklənmiş ərazilər təmizlənərək bağlar, göllər məkanına çevriləcək

Dünyada həyata keçirilən neft-qaz əməliyyatları ətraf mühitə texnologiyaların inkişafı ilə yanaşı, neft-qaz sənayesi sürətlə inkişaf edən bir ölkə kimi Azərbaycan da bu problemlərdən kənarda qalmır. Odur ki, ölkəmizdə aparılan neft-qaz sənayəsinin mühüm sahələrindən biri əməliyyatların ətraf mühitə və qlobal iqlim dəyişməsinə təsirinin minimuma endirilməsi məsələsinin həllidir.

Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquzuncu ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında ölkəmizin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün görülən işlərdən, aparılan təhlillərdən danışarkən neftlə çirklənmiş ərazilər məzusunada da toxunmuşdu. İlk növbədə neftlə çirklənmiş ərazilərin təmizləndiyi qeyd edilmişdir.

Bu istiqamətdə SOCAR-ın (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) xətti ilə aparılan işlər təqdirəlayiqdir. Belə ki, şirkətin ekoloji siyasətinin əsas prioritetlərindən neft-qaz yataqlarının işlənməsi, karbohidrogenlərin hasilatı və emalı zamanı çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi təşkil edir. Son bir il ərzində 53 hektardan çox ərazinin neft və neft məhsullarından təmizlənməyə abadlaşdırılması buna əyani misaldır. Neft və neft məhsulları ilə çirklənmiş ərazilərdə ekoloji monitoring tədbirlərinin həyata keçirilməsi, monitoringin nəticələrinə əsasən rekultivasiya texnologiyalarının seçilməsi və çirklənmiş ərazilərin reabilitasiyası yenə də gündəmədir.

Ekologiyaya qayğı göstərilməklə istilik effekti yaradan qaz mənbələrinin inventarlaşdırılması və məlumat bazasının yenilənməsi həyata keçirilir. Aşağı təzyiqli sənaye qazlarının atmosferə atılmasının 2030-cu ilə qədər tamamilə dayandırılması üçün işlər davam edir. Özüllərdə dəniz suyunu duzsuzlaşdıraraq "ÖKS-OSMOS" qurğularının quraşdırılması işləri genişləndirilir. İstismar müddəti bitmiş neft-mədən avadanlıqları və hidrotexniki qurğular sökülərək istehsalatdan çıxarılır. Bunlar neft-qaz layihələrinin ekolojiyaya mənfii təsirlərini minimuma endirmək üçün görülən tədbirlərin yalnız bir hissəsidir. Bu tədbirlərə lay suularının və sənaye qazlarının idarə olunması, istilik effekti yaradan qazların azaldılması, yaşıllaşdırma tədbirlərinin genişləndirilməsi də daxildir.

Neft-qaz, neft-kimya sənayesində formalaşan tullantıların qeydiyyata, çəşidlənməsi, toplanması, zərərsizləşdirilməsi, utilitizasiyası kimi prosesləri birlişdirən, onların ekoloji tələblərə uyğun idarə edilməsinə təminat verən la-

iyə - "Tullantıların İdarə Edilməsi Mərkəzi" layihəsi həyata keçirilmişdir. Bundan başqa bir sıra digər zəruri tədbirlər də görülmüşdür. Bunlar lay sularının yeraltı horizontalara vurulması yolu ilə utilitizasiyası, özüllərdə formalaşan meşət çirək sularının təmizlənməsi və digərləridir.

Atmosferə atılan sənaye qazlarının azaldılması üzrə proqram da müvəffəqiyyətlə icra olunur. Son illər ərzində atmosfərə atılan sənaye qazlarının minimuma endirilməsi istiqamətində müəyyən nailiyyətlər əldə edilmişdir. Nəticədə SOCAR Dünya Bankının "2030-cu ilə qədər sənaye qazlarının normal hasilat prosesində yandırılmasının sifiri endirilməsi" qlobal tələbünə ilk qoşulan şirkətlər sırasına daxil olmuşdur. Şirkət bu istiqamətdə Dünya Bankının "Sənaye Qazının Yandırılmasının Azaldılması üzrə Qlobal Tərəfdaşlıq" (GGFR) təşkilatı ilə əməkdaşlıq edir. Cari ilin may ayında Bakı bu qurumun toplantısına evsahibliyi etmişdir. Tədbirdə şamda yandırılan qazın azaldılması istiqamətində Azərbaycan təcrübəsinin öyrənilməsi, əldə olunan yüksək nailiyyətlərlə yaxından tanışlıq və təcrübənin xarici ölkələrdə tətbiqi məsələlərinin müzakirəsi ilə bağlı maraqlı müzakirələr aparılmışdır.

Dənizdə və quruda yerləşən fəaliyyət sahələri üzrə mövcud ekoloji vəziyyətin tədqiqi, o cümlədən çirklənmə mənbələrinin müəyyənləşdirilməsi, ətraf mühitə təsirlərinin aradan götürülməsi, çirklənmənin novünün, dərəcəsinin və aralılarının təyin edilməsi üçün monitorinqlər həyata keçirilmişdir. Monitorinqlər həm də ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması üzrə təklif paketinin hazırlanması məqsədini daşıyır. Ekoloji Tədqiqatlar Ekspedisiyası İndiyədək dənizdəki "Neft Daşları", "Palçıq Pilipiləsi", "Günəşli" yataqlarında monitorinqlər aparmışdır.

Qurudakı neft-qaz yataqlarında monitorinq tədqiqatları əsasən mədən ərazilərində neft və neft məhsulları ilə, eləcə də istehsal prosesində əmələ gələn digər tullantılarla çirklənmələrin öyrənilməsinə yönəldilir. Nəticədə çirklənmə mənbələrinin öyrənilməsi, istilik effekti yaradan qazların azaldılması, çirklənmiş ərazilər üçün rekultivasiya texnologiyalarının seçilməsi və s. üzrə təkliflər paketi hazırlanıb. Sonra bu təkliflər üzrə görülən tədbirlər öz müsbət nəticələrini verir.

Nazirlər Kabinetinin iclasında Abşeron yarımadasında neftlə çirklənmiş yerlərin tam təmizlənməsinə inam ifadə olunmuşdur. Qeyd edilmişdir ki, bu istiqamətdə ardıcıl işlər aparılır. Onlar bu il də, gələn il də davam etdiriləcək. Odur ki, həmin yerlərin bağlar, yaşılıqlar, göllər məkanına çevriləcəyi gün uzaqda deyil.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzi 221100 "Dəftərxana və təsərrüfat xərcləri" maddəsi üzrə açıq tender elan edir

Tender 2 LOT üzrə keçirilir:

LOT-1. Hesablama texnikası və avadanlıqlarına xidmətlərin göstərilməsi.

LOT-2. İnzibati binada profilaktik dezinfeksiya işlərinin aparılması.

Tender iştirakçılarna təklif edilir ki, təklifləri möhürlənmiş, imzalanmış, ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 100 (bir yüz) manat məbləğində iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu ala bilərlər.

Ünvan: Bakı şəhəri, AZ 1005. M.İbrahimov küçəsi, 8
Əlaqələndirici şəxs: Sadıxov İsmayıl. Tel.: 050-230-01-22
Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi
VÖEN: 1401555071
Kodu: 210005
SWIFT: CTREAZ22
M/h: AZ41NABZ013601000000003003944
Strateji Araşdırmalar Mərkəzi
VÖEN - 1301595701
İBAN: AZ75CTRE00000000000005478301
Büdcə Səviyyəsinin kodu: Fond 7
Büdcə Təsnifatının kodu: 142340
İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün ərizə;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir il ərzində maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- iddiaçının müvafiq xidmət üzrə lisenziyası;
- iddiaçının tender təklifi Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank zəmanəti istisna olmaqla) 14 dekabr 2018-ci il tarixdə saat 17:00-dək, tender təklifi və bank zəmanətini isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 21 dekabr 2018-ci il tarixdə saat 17:00-dək tender komissiyasına təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaq.

İddiaçıların təklif zərfləri 24 dekabr 2018-ci il tarixdə saat 11:00-da yuxarıda göstərilən ünvandan açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Dövlət Reklam Agentliyinin Sumqayıt Regional Reklam İdarəsi açıq tender elan edir

TƏKLİF

Tender 2 (iki) LOT üzrə keçiriləcəkdir.

LOT-1 3 (üç) ədəd sedan tipli nəqliyyat vasitəsinin satın alınması.
LOT-2 10 (on) ədəd minivan tipli nəqliyyat vasitəsinin satın alınması.
Tender iştirakçıları "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yuxarıda göstərilən LOT-lar üzrə öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış və ikiqat zərfdə yazılı surətdə təqdim etməlidirlər.
Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilməlidir:
- aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, iddiaçının bu sahədə sərəfəsi, maliyyə vəziyyəti.
Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.
Tenderlə əlaqədar məlumat almaq üçün maraqlananlar əlaqələndirici şəxsə müraciət edə bilərlər.
Əlaqələndirici şəxs: Qasımov Telman Məhəmməd oğlu, tel: +99418 654-50-50.
Ünvan: Sumqayıt şəhəri, Bakı küçəsi, 60, Sühl Plaza, otaq N 604
Maraqlananlar Azərbaycan dilində tərtib edilmiş tenderin əsas şərtlər toplusunu hər bir LOT üzrə 250 (iki yüz əlli) manat məbləğində iştirak haqqını ödədikdən sonra yuxarıda göstərilən ünvandan ala bilərlər.
İddiaçılar iştirak haqqını aşağıdakı hesaba ödəməlidirlər:
Təşkilatın adı: Sumqayıt Regional Reklam İdarəsi

Bank: Kapital Bank ASC Sumqayıt I filialı
VÖEN: 9900003611
H/h: AZ24AIB38060019440334338125
VÖEN: 2904721641
Kod: 200253
Müxbir hesab: AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT: AIBAZAZX
Tenderdə iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Tenderdə iştirakçı kimi iştirak etmək istəyənlər aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının tam adını, hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şahadətnamə və ya reyestr-dən çıxarış və s.) notarial qaydada təsdiq edilmiş surətləri;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifinin ümumi qiymətinin 1 faizi həcmində bank təminatı (tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən azı 30 bank günü çox olmalıdır);
- iddiaçıların son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında arayış;
- müvafiq mallar üzrə mənşə və uyğunluq sertifikatları;
- müqaviləni yerinə yetirmək üçün potensial imkanları və maddi-texniki bazası haqqında məlumat.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) **28 noyabr 2018-ci il saat 17:00-dək**, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş və ikiqat zərfdə **6 dekabr 2018-ci il saat 17:00-dək** Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyinə təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Təkliflər **7 dekabr 2018-ci il saat 11:00-da Sumqayıt Regional Reklam İdarəsində** (ünvan: Sumqayıt şəhəri, Bakı küçəsi, 60, Sühl Plaza, otaq N 604) açılacaqdır.

Təklif zərflərinin açılışında iddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri də iştirak edə bilərlər.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

Tender komissiyası

Beynəlxalq aləm HADİSƏLƏR, FAKTLAR

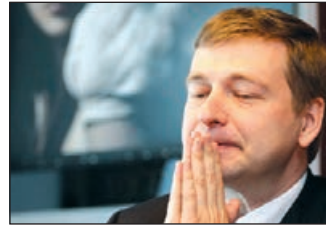
Türkiyə ordusu iki ildə 8500-dən çox terrorçunu zərərsizləşdirib

Türkiyədə İŞİD terrorçu təşkilatı ilə əlaqəyə görə 2 min nəfər həbs olunmuş, 7 min nəfər deportasiya edilmiş, təxminən 70 min nəfərə ölkəyə giriş qadağan olunmuşdur. Bu barədə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan hakimiyyətə və İnkışaf Partiyasının parlamentdəki fraksiyasının iclasında məlumat vermişdir.

Dövlət başçısının dediyinə görə, 2016-cı ilin iyulundan bəri ordu İraqın şimalında 1092, Suriyanın şimalında "Fərat qalxanı" əməliyyatının keçirildiyi zonada 3 min, Suriyanın şimal-qərbində "Zeytun budəği" əməliyyatı zamanında 4,5 mindən çox terrorçunu zərərsizləşdirmişdir.

Rusiyalı milyarder Monakoda həbs olundu

Monako prokurorluğunun sorğusuna əsasən rusiyalı milyarder Dmitri Ribolovlev saxlanmışdır. Bu barədə Fransanın "Mond" qəzeti xəbər verir. Hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları milyarderin evində axtarış aparıldıqdan sonra onu həbs etmişlər. Ribolovlev korupsiyada və şəxsi məsələlərinin həllinə kömək məqsədilə vəzifəli şəxslərə təsir göstərməkdə şübhəli bilinir.

Xatırladaq ki, 2011-ci ildə Dmitri Ribolovlev Fransa çempionatında iştirak edən "Monako" futbol klubunun nəzarət-səhm paketini əldə etmişdir. Bundan sonra o, kluba yüz milyonlarla avro sərmayə qoymuşdur.

Aralıq dənizində 17 miqrant həlak oldu

Aralıq dənizində iki qayıqda Şimali Afrika sahillərindən İspaniyaya gedən 17 qeyri-legal miqrant həlak olmuşdur. Bu barədə TRT telekanalı xəbər verir.

İspaniyanın axtarış-xilasetmə xidmətindən verilən məlumata görə, bir tərəfdən İberiya yarımadası, digər tərəfdən Mərakeş və Əlcəzair arasındakı ərazidə iki qayıqda hərəkət edən qaçqınların 13-ü suda batmış, 80-i xilas edilmişdir. Ölkənin Kadis şəhərinin yaxınlığında isə miqrantların digər qismisi batmışdır. Nəticədə 4 qaçqın ölmüş, 22-si xilas edilmişdir.

İspaniyanın "El Pais" qəzeti yazır ki, ölənlərin sayı arta bilər. Belə ki, 17 miqrant itkin düşmüşdür.

Qaçqınların işləri üzrə Beynəlxalq Təşkilatdan bildirmişlər ki, yanvarın 1-dən oktyabrın 30-dək 47 min qeyri-legal miqrant rezin qayıqlarda İspaniya sahillərinə gəlmişdir. Həmin müddətdə 600 qaçqın həlak olmuşdur.

Quterriş Kamerunda oğurlanmış uşaqların azad olunmasını tələb edir

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antoniu Quterriş noyabrın 5-də Kamerunun şimal-qərbində yerləşən Bamenda şəhərindəki orta məktəbin oğurlanmış şagirdlərini və əməkdaşlarını dərhal azad etməyə çağırmışdır. Bu barədə BMT Baş katibinin rəsmi nümayəndəsi Stefan Dujarrin təşkilatın saytında yerləşdirilmiş bəyanatında bildirilir.

Bəyanatda vurğulan ki, mülki şəxslərə, xüsusilə həddi-buluğa çatmamış insanlara qarşı yönəlməmiş cinayətlərə heç bir bəraət vermək olmaz. Quterriş həmçinin ölkənin cənub-qərb və

şimal-qərb regionlarında inklüziv dialoq vasitəsilə dinc tənzimləmənin zərurliyini qeyd etmişdir.

Məlum olduğu kimi, noyabrın 5-də Bamenda şəhərində oğurlanmış 80 nəfərin əksəriyyəti şagirddir. Cinayətin kimlər tərəfindən törədildiyi hələ ki bilinmir.

Kamerun Afrikanın ən sabit dövlətlərindən hesab olunur. Lakin son bir ildə orada vəziyyət gərginləşmişdir. Belə ki, ötən ilin oktyabr ayından bəri ölkənin ingilisdilli qərb hissəsinin müstəqilliyi uğrunda çıxış edən separatçılar vaxtaşırı hökumət ordusu ilə silahlı toqquşmalara girirlər.

ABŞ Konqresinə seçkilərin nəticələri açıqlandı

ABŞ Konqresinə aralıq seçkilərin nəticələrinə görə, demokratlar Nümayəndələr Palatasında çoxluq qazanmışlar. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Məlumatla görə, seçkilərdə demokratlar Nümayəndələr Palatasında əksər yeri özlərinə qaytara bilmiş, respublikaçılar isə Senatda çoxluğu qoruyub saxlamışlar. ABŞ Prezidenti Donald Tramp Demokratlar Partiyasının Nümayəndələr Palatasındakı lideri Nensi Pelozini seçkilərdə uğurla bağlı təbrik etmişdir.

Seçkilər Nümayəndələr Palatasında bütün 435 yeri və Senatda 35 yeri əhatə etmişdir. Demokratlar ABŞ Konqresinin aşağı palatasında 220 yer qazanmış, respublikaçılar isə 194 mandat əldə etmişlər. Respublikaçıların nümayəndələri ancaq yuxarı palataya nəzarəti qorumuşlar. Onlar Senatda 52 yer, demokratlar isə 45 mandat qazanmışlar. Yu-

xarı palatada həm də bir müstəqil namizəd mandat əldə etmişdir.

Qeyd edək ki, Nümayəndələr Palatasına nəzarət etmək üçün partiyalardan birinin 435 yerdən azı 218-nə yiyələnməsi lazımdır.

Nümayəndələr Palatasında məğlubiyətinə baxmayaraq, Tramp Konqresə aralıq seçkilərin nəticələrini böyük uğur kimi qiymətləndirmişdir. Prezident həmçinin seçkilərə səsvərməyə iştirak etdiklərinə görə minnətdarlıq etmişdir.

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasına ilk dəfə olaraq iki müsəlman qadın seçilmişdir. Onlardan biri Miçiqan ştatından olan Demokratlar Partiyasının nümayəndəsi, fəlestinli Rəşidə Təlib, digəri Minnesota ştatının nümayəndəsi, demokrat, sosialli İhan Omandır.

Çin sakini 12 ildən sonra komandan ayrılıb

Çin sakini 12 ildən sonra komandan ayrılıb, onun anası bütün bu illər ərzində oğlunun yaşadığı başında keşik çəkib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Daily Mirror" qəzetinin yaydığı məlumata görə, Van Şubao 2006-cı ildə avtomobil qəzası nəticəsində iflic olub və koma vəziyyətinə düşüb. Həmin vaxt onun 36, anasının isə 63 yaşı vardı.

Anası Vey Minyin oğlunu evə gətirib, ona qulluq edib, bütün pullarını müalicəyə xərcləyib və borca düşüb. Hətta yeməyə pul tapmadığı üçün bir ay yalnız su içirdilər.

Onun səyləri səmərəsiz qalmayıb. Bir müddət öncə Van Şubao gözlerini açıb və gülümsəyib. O hələ hərəkət edə və danışa bilməyə qadın ümidini itirmir.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin
reklam xidməti
539-49-20

Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsi 2018-ci il 314400 Qeyri-maddi aktivlər xərc maddəsi üzrə KOTIROVKA SORĞUSU ELAN EDİR

Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 19.11.2018-ci il tarixinədək qəbul olunur. Maraqlanan təşkilatlar **018 655-49-87** telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər.

Ünvan: Sumqayıt şəhəri, 3-cü məhəllə, N.Nərimanov, 12.

Tender komissiyası

Bölgələrdə hava əsasən yağmursuz olacaq

Ölkə ərazisində noyabrın 8-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında gün ərzində aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Yarımadaın bəzi yerlərində yağıntının intensiv olacağı ehtimalı var. Cənub-qərb küləyi esəcək. Havanın temperaturu gecə 8-10°, gündüz 14-16° isti olacaq.

Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, noyabrın 8-9-da Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü meoetehəssas insanları üçün əsasən əlverişli olsa da, rütubətli hava şəraiti bəzi insanlarda narahatlıq hissi yarada bilər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Havanın temperaturunu gecə 0-5° isti, dağlıq ərazilərdə 4° şaxta, gündüz 10-15° isti olacağı gözlənilir.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Havanın temperaturunu gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 3-8° isti olacağı ehtimalı var.

Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Havanın temperaturunu gecə 5-9°, gündüz 12-17° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyazan, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq.

Havanın temperaturunu gecə 2-7°, gündüz 10-15° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 2-5° isti olacağı bildirilir.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Bəyleqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Havanın temperaturunu gecə 5-10°, gündüz 14-18° isti olacağı ehtimalı edilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarının bəzi yerlərində aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Yağıntının ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı bildirilir. Səhər dağlarda duman olacaq. Havanın temperaturunu gecə 8-10°, gündüz 14-17° isti, dağlarda gecə 1-4°, gündüz 6-9° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Respublikanın bölgələrində şərq küləyi esəcək.

07.11.2018-ci il tarixdə Sumqayıt Şəhər Mədəniyyət İdarəsinin dərc olunmuş elanının dəqiqləşdirilmiş variantı 08.11.2018-ci il tarixli nömrədə dərc olunur.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektorluğu və kollektivi Maliyyə və mühasibat fakültəsinin dekani Garay Musayevə atası **CÜMŞÜD MUSAYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) nəzdində İqtisadi Araşdırmalar Elmi-Tədqiqat İnstitutunun rəhbərliyi və kollektivi UNEC-in Maliyyə və mühasibat fakültəsinin dekani Garay Musayevə atası **CÜMŞÜD MUSAYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Seyfulla Fuadovici Mustafaevə məxsus Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mirlə Seyidov küçəsi, 10 (indiki 26), mənzil 31 ünvanına verilmiş Çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Təmiş Səhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru, professor Gülçöhrə Məmmədovaya əzizi **ALİM BABAYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Çingiz Əsədullayev Akif Nəbiyevə anası **HƏCƏR XANIMIN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmməd pənahi, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az_reklam@azeronline.com azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az

Telefonlar
Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavinləri - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavinləri - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Fotolüstrasiya şöbəsi - 538-84-73, Mühəsibət - 539-59-33, Fəks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1
"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sütyonlanlarla bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet
Tiraj 8398
Sifariş 3297